

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Басқармасының
2021 жылғы «23» маусымдағы
№ 39 хаттамасына
№ 2 қосымша

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Басқармасының
2021 жылғы «23» маусымдағы
шешімімен (№ 39 хаттама)
№ 2 қосымша»

**«KazakhExport» ЭСК» АҚ сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары
бойынша тарифтік мөлшерлемелерді белгілеу саясаты**
(2022 жылғы __ желтоқсандағы мәліметтер бойынша өзгерістермен)

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«KazakhExport» ЭСК» АҚ сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша тарифтік мөлшерлемелерді белгілеу саясаты
ІНҚ иесі	Актуарий
Қол жеткізу деңгейі	Көпшілікке қолжетімді
Қоғамның барлық жұмыскерлерін ІНҚ-мен таныстыру жөніндегі іс-шаралар	ІНҚ «Ішкі портал» желілік дискісіне орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы жіберу

Мазмұны

1-тарау. Жалпы ережелер.....	4
2-тарау. Өнімдер бойынша тарифтер: «Экспорттық кредиттерді сақтандыру»; «Экспорттаушының жұмыстар орындаумен/қызметтер көрсетумен байланысты залалдарын сақтандыру»; «Халықаралық факторингті сақтандыру»	5
3-тарау. «Экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешекті сақтандыру» өнімі бойынша тарифтер	11
4-тарау. «Инвестицияларды сақтандыру» өнімі бойынша тарифтер	14
5-тарау. Өнімдер бойынша тарифтер: «Экспорттық аккредитивтерді сақтандыру»; «Шетелдік банктер берген банк кепілдіктерін сақтандыру»	16
6-тарау. Өнімдер бойынша тарифтер: «Қарыздарды ерікті сақтандыру»; «Жобалық қаржыландыруды ерікті сақтандыру»; «Қаржы лизингін ерікті сақтандыру»; «Экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Экспорттаушының облигациялар бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Экспорттаушының мерзімді валюталық мәмілелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Экспорттаушының қаржы ұйымдары алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру»; «Кепілдіктер мен кепілдемелерді сақтандыру» сыныбы бойынша.....	19
7-тарау. «Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды сақтандыру» өнімі бойынша тарифтер	25
8-тарау. Тарифтерге жеңілдіктер	27
9-тарау. Қайта сақтандыру шарттары бойынша тарифтік мөлшерлемелер	27
10-тарау. Қорытынды ережелер.....	28
1-қосымша _Тос72951580Сақтандыру тарифтерін құру қағидаттары	29
2-қосымша Прага клубының (Берн одағының) статистикасы	31
3-қосымша Сақтандырушының сақтандыру операцияларын жүргізуге әкімшілік шығыстарын, күтпеген шығыстар мен пайданы өтеуге арналған брутто-мөлшерлеменің бөлігі ретінде жүктемені есептеу	32
4-қосымша Сақтандыру өнімдері мен сыныптары бойынша сенімділік өлшемдері	33
5-қосымша «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС статистикасы	66

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «KazakhExport» ЭСК» АҚ сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша тарифтік мөлшерлемелерді белгілеу саясаты (бұдан әрі мәтін бойынша - Саясат) Қоғамның қаржылық тұрақтылығы мен табыстылығын қамтамасыз ету мақсатында сақтандыру тарифтерін белгілеу, ретке келтіру және түзету жөніндегі «KazakhExport» ЭСК» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша - Қоғам) қызметіне қойылатын негізгі талаптарды айқындайды.

2. Саясат Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының ережелеріне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді.

3. Осы Саясаттың күші Қоғамның сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметіне қолданылады. Саясат Қоғамның сақтандыру процесіне қатысатын барлық мүдделі құрылымдық бөлімшелері мен жұмыскерлерінің танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.

4. Осы Саясатта пайдаланылатын ұғымдар, анықтамалар, қысқартулар:

1) Брутто-мөлшерлеме - сақтандыру шарты жасалатын тарифтік мөлшерлеме, яғни сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлейтін және нетто-мөлшерлеме мен жүктемеден тұратын сақтандыру тарифі;

2) Жүктеме - сақтандырушының сақтандыру операцияларын жүргізуге арналған әкімшілік шығыстарын, күтпеген шығыстар мен пайданы жабуға арналған брутто-мөлшерлеменің бөлігі;

3) Нетто-мөлшерлеме - сақтандыру ұйымының сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға арналған ресурстарын қалыптастыруға арналған, негізгі бөліктен және тәуекелдік үстемеден тұратын сақтандыру тәуекелінің бағасы;

4) Саралау коэффициенттері - сақтандыру объектісінің тәуекел факторларын есепке алу үшін есептелген сақтандыру тарифіне қолданылатын коэффициенттер;

5) ЭЫДҰ - The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) - Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы;

6) Прага клубы (Берн одағы) - экспорттық кредиттерді сақтандыру жөніндегі ұлттық мекемелер арасында ақпарат және тәжірибе алмасу мүмкіндігін беретін Орталық, Шығыс Еуропа, Африка және Азия экспорттық кредиттерді сақтандыру ұйымдарының қауымдастығы;

7) Тәуекелдік үстеме - күтілетін мәндерден кездейсоқ ауытқу тәуекелін көрсететін нетто-сыйлықақының бөлігі;

8) Сақтандыру тарифі – сақтандыру өтемі бірлігінің құны;

9) «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС - Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кредиттік тарихты қалыптастыруды, кредиттік есептерді ұсынуды және өзге де қызметтерді көрсетуді жүзеге асыратын ұйым.

5. Елдің санатын айқындау үшін ішкі жіктелу және ЭЫДҰ-ның жіктеуі пайдаланылады. Қоғамның Андеррайтингтік Кеңесі қоса алғанда 24 (жиырма төрт) айғадейін сақтандыру корғауын ұсыну кезінде пайдаланылатын елдердің ішкі сыныптамасын бекітеді, қалған жағдайларда ЭЫДҰ айқындаған санаттар пайдаланылады. Сақтандыру объектісінің аумағы Қазақстан Республикасы болып табылатын жағдайларда, онда сақтандыру тарифін есептеу үшін ел санатының коэффициенті 1(бірлікке) теңестіріледі.

6. 12 (он екі) айға еселенген болып табылмайтын сақтандыру мерзімі үшін тарифті есептеу кезінде осы Саясаттың 6-тарауының 49-тармағында не 7-тарауының 60-тармағында тиісті сақтандыру өнімі үшін көрсетілген сақтандырудың ізденіп алынған мерзімі арасындағы мәндерді таңдау қажет, бұл ретте ең аз мерзім *a* әрпімен және ең ұзақ мерзім *b* әрпімен белгіленеді.

Бұдан әрі тариф, a мерзіміне сай келетін тариф ($a*12$) бөлінеді және қажетті мерзімнің айлар санына көбейтіледі.

$$\text{Қажетті мерзім үшін тариф} = \frac{a \text{ мерзіміне сай келетін тариф}}{12*a} * \text{айлармен қажетті мерзім}$$

2-тарау. Өнімдері бойынша тарифтер:
«Экспорттық кредиттерді сақтандыру»;
«Экспорттаушының жұмыстарды орындауға/қызметтерді көрсетуге байланысты
залалдарын сақтандыру»;
«Халықаралық факторингті сақтандыру»

7. Осы тараудың өнімдері «Басқа да қаржылық залалдардан ерікті сақтандыру» сыныбына жатады».

8. Нетто-мөлшерлемені есептеу осы Саясатқа 1-қосымшаға сәйкес сақтандыру тарифтерін құру қағидаттарына сәйкес жүргізіледі. Есептеулерде осы Саясатқа 2-қосымшада көрсетілген Прага Клубының (Берн одағының) статистикалық деректері пайдаланылады.

Орташа арифметикалық шығындылықты есептеу нәтижелері №1 кестеге келтірілген:

№1 кесте

Жыл	Міндеттемелердің жиынтық сомасы	Регрессстерді шегергендегі сақтандыру жағдайлары бойынша жиынтық төлемдер	Нақты залалдылық y_i (%)
2011	26 809	59.14	0.22%
2012	27 409	114.49	0.42%
2013	27 860	77.70	0.28%
2014	30 060	244.98	0.81%
2015	24 726	229.08	0.93%
2016	37 624	314.28	0.84%
2017	39 256	221.44	0.56%
2018	47 790	333.91	0.70%
2019	43 512	284.51	0.65%
Орташа арифметикалық залалдылық			0.60%

Осылайша, нетто-мөлшерлеменің негізгі бөлігі мынаған тең:

$$\bar{y} = 0.60\%$$

Бұдан әрі орташа квадраттық ауытқу анықталады, ол былайша есептеп шығарылады:

- 1) залалдылықтың жекелеген мәндерінің орташа арифметикалықтан ауытқуын табады $(y_i - \bar{y})$ $i=1, \dots, 9$ үшін;
- 2) табылған ауытқулар $(y - \bar{y})^2$ квадратына енгізіледі.

Есептеу нәтижелері № 2 кестеге келтірілген:

№2 кесте

Нақты залалдылық (y_i)	Орташа арифметикалық залалдылықтан ауытқу ($(y_i - \bar{y})$)	Ауытқу квадраттары ($(y_i - \bar{y})^2$)
0.22%	-0.38%	0.00144%
0.42%	-0.18%	0.00032%
0.28%	-0.32%	0.00102%
0.81%	0.21%	0.00044%
0.93%	0.33%	0.00109%
0.84%	0.24%	0.00058%
0.56%	-0.04%	0.00002%
0.70%	0.10%	0.00010%
0.65%	0.05%	0.00003%
Сомасы		0.00504%

} Содан кейін орташа квадраттық ауытқу есептеледі:

$$\sigma_y = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^9 (y_i - \bar{y})^2}{(n-1)}} = \sqrt{\frac{0.00504\%}{(9-1)}} = \sqrt{0.00063\%} = 0.25\%$$

Вариация коэффициенті есептеледі:

$$V_y = 0.42.$$

Онда тәуекелдің үстеме мынаған тең болады:

$$\delta = \alpha \cdot \bar{y} \cdot V_y = 1.28 \cdot 0.60\% \cdot 0.42 = 0.32\%.$$

Жоғарыда жазылғанға байланысты, нетто-мөлшерлеме Tn былайша анықталады:

$$Tn = \bar{y} + \delta = 0.60\% + 0.32\% = 0.92\%.$$

9. Брутто - мөлшерлеме келесі формула бойынша есептеледі:

$$Tb = Tn / (1 - Lv), \text{ мұндағы } Lv - \text{ауыспалы жүктеме.}$$

Осы Саясаттың 3-қосымшасына сәйкес нөл мөлшерінде жоспарланатын Lv жүктемесінің мәнін қабылдай отырып, Брутто-мөлшерлемесінің мәні:

$$Tb = 0.92\%.$$

Бұл брутто-мөлшерлеме базалық сақтандыру тарифі болып табылады.

10. Саралау коэффициенттерін пайдалана отырып, сақтандыру тарифері диапазонының ең төменгі және ең жоғары мәндері анықталады.

Осы Саясаттың №3 кестесінде ағымдағы тараудың өнімдері үшін саралау коэффициенттері берілген. Тарифтің өзгеруіне әсер ететін көрсетілген факторларға сәйкес сақтандыру тарифі мынадай түрде есептеледі:

$$\text{Тариф} = Tb \cdot \Psi,$$

мұнда: Ψ – тәуекел дәрежесіне әсер ететін саралау коэффициенттері.

Коэффициенттер ЭЫДҰ ресми ұйымдарының 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілген «Arrangement On Officially Supported Export Credits» экспорттық кредиттерді қолдау жөніндегі келісімінде (бұдан әрі - Келісім) ұсынылған деректерге сәйкес алынған. Коэффициенттердің мәні елдік тәуекелдің ауыспалы мәндеріне және контрагенттің уақытша диапазондағы тәуекелдеріне байланысты болады.

Тариф саяси және коммерциялық тәуекелді жиынтық жабу үшін беріледі.

Күні: 22.06.2021 14:12:24. ЭҚЖ нұсқасы: SimBASE4. ЭЦҚ тексерудің оң нәтижесі

№3 кесте
Саралау коэффициенттері

		Сатып алушының/Шетелдік контрагенттің сенімділік дәрежесі											
		1		2		3		4		5		6	
		30 күн	10 жыл	30 күн	10 жыл	30 күн	10 жыл	30 күн	10 жыл	30 күн	10 жыл	30 күн	10 жыл
Ел санаты	1	0.39	1.36	0.40	2.55	0.41	3.53	0.41	4.29	0.42	5.76	0.44	8.21
	2	0.40	2.55	0.41	3.86	0.42	4.86	0.43	6.03	0.44	7.54	0.46	9.89
	3	0.41	4.18	0.42	5.38	0.43	6.61	0.44	7.66	0.46	9.57	0.48	12.01
	4	0.43	6.36	0.44	7.45	0.45	8.90	0.46	10.16	0.48	12.23	0.50	15.16
	5	0.88	8.86	0.89	9.95	0.90	11.53	0.92	12.99	0.94	15.61	0.96	18.02
	6	1.38	11.09	1.39	12.17	1.41	13.89	1.43	16.30	1.45	18.72	1.47	21.13
	7	2.05	13.91	2.07	15.27	2.08	16.86	2.10	19.27	2.12	21.68	2.14	24.10

11. Тәуекел объектісін бағалау осы Саясатқа 4-қосымшада сипатталған сақтандыру сыныптары мен өнімдері бойынша сенімділік өлшемдері бойынша жүргізіледі. Осыған сәйкес базалық тарифті саралау коэффициенттерінің ең төменгі және ең жоғары мәніне көбейту арқылы ең төменгі және ең жоғары базалық сақтандыру тарифтері есептеледі:

Ең төменгі базалық тариф = 0.92% * 0.39 = 0.36% Ең
жоғары базалық тариф = 0.92% * 24.10 = 22.17%.

Ең төменгі базалық тариф	Базалық тариф	Ең жоғары базалық тариф
0.36%	0.92%	22.17%

Ең төменгі, базалық және ең жоғары сақтандыру тарифтерінің белгіленген мөлшерлері:

12. Тариф белгілеу кезінде осы Саясаттың 11-тармағында жоғарыда көрсетілген диапазон жеке тарифтерді не жеңілдіктер қолданылатын тарифтерді белгілеу үшін шекті мәндер ретінде әрекет етеді.

13. Тарифтік тор саралау коэффициенттерін қолдана отырып, $\text{Тариф}/(1-L_v)$ тиісті арақатынасы ретінде Саясаттың осы тармағының № 4 кестесінде көрсетілген. Кестедегі деректер осы Саясатқа 4-қосымшаға сәйкес сенімділік өлшемдері - алты санат бойынша берілген.

№4 кесте

1-санат

		Мерзім (күндер)											
Ел санаты	Күндер	0-30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
		1	0.36	0.37	0.37	0.38	0.39	0.40	0.42	0.44	0.46	0.49	0.51
Ел санаты	2	0.37	0.38	0.40	0.42	0.43	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.75
	3	0.38	0.41	0.44	0.47	0.50	0.53	0.61	0.70	0.79	0.88	0.96	1.05
	4	0.40	0.44	0.49	0.53	0.58	0.63	0.76	0.90	1.04	1.18	1.31	1.45
	5	0.81	0.87	0.93	1.00	1.06	1.12	1.31	1.49	1.67	1.86	2.05	2.23
	6	1.27	1.35	1.42	1.50	1.57	1.65	1.88	2.10	2.32	2.55	2.78	3.00
	7	1.89	1.98	2.07	2.17	2.26	2.35	2.63	2.90	3.17	3.45	3.73	4.00

2-санат

	Мерзім (күндер)												
	Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
Ел санаты	1	0.37	0.38	0.40	0.42	0.43	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.75
	2	0.38	0.40	0.43	0.46	0.48	0.51	0.59	0.67	0.75	0.83	0.91	0.99
	3	0.39	0.43	0.46	0.50	0.54	0.58	0.70	0.81	0.92	1.04	1.16	1.27
	4	0.40	0.46	0.51	0.57	0.62	0.68	0.84	1.00	1.16	1.33	1.49	1.65
	5	0.82	0.89	0.96	1.03	1.10	1.17	1.38	1.59	1.80	2.01	2.22	2.43
	6	1.28	1.37	1.45	1.53	1.62	1.70	1.95	2.20	2.45	2.70	2.95	3.20
	7	1.90	2.00	2.11	2.21	2.31	2.41	2.72	3.03	3.33	3.64	3.94	4.25

3-санат

	Мерзім (күндер)												
	Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
Ел санаты	1	0.37	0.40	0.42	0.45	0.47	0.50	0.57	0.64	0.71	0.79	0.86	0.93
	2	0.38	0.42	0.45	0.49	0.52	0.56	0.66	0.76	0.86	0.97	1.07	1.17
	3	0.40	0.45	0.49	0.54	0.59	0.64	0.78	0.92	1.07	1.21	1.35	1.50
	4	0.41	0.48	0.55	0.61	0.68	0.74	0.94	1.13	1.33	1.53	1.72	1.92
	5	0.83	0.91	1.00	1.08	1.16	1.24	1.49	1.74	1.98	2.23	2.48	2.72
	6	1.30	1.39	1.49	1.59	1.68	1.78	2.07	2.36	2.65	2.94	3.23	3.52
	7	1.91	2.03	2.14	2.26	2.37	2.49	2.83	3.17	3.51	3.86	4.20	4.54

4-санат

	Мерзім (күндер)												
	Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
Ел санаты	1	0.38	0.41	0.44	0.47	0.50	0.53	0.62	0.71	0.80	0.89	0.98	1.07
	2	0.39	0.44	0.48	0.52	0.57	0.61	0.74	0.87	1.00	1.13	1.26	1.39
	3	0.41	0.46	0.52	0.57	0.63	0.69	0.85	1.02	1.19	1.36	1.52	1.69
	4	0.42	0.50	0.57	0.65	0.72	0.80	1.03	1.25	1.47	1.70	1.93	2.15
	5	0.84	0.94	1.03	1.12	1.22	1.31	1.59	1.87	2.15	2.43	2.71	2.99
	6	1.31	1.43	1.54	1.66	1.77	1.89	2.24	2.58	2.92	3.27	3.62	3.96
	7	1.93	2.07	2.20	2.33	2.46	2.60	3.00	3.39	3.79	4.19	4.59	4.99

5- санат

		Мерзім (күндер)											
Ел санаты	Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
	1	0.39	0.43	0.47	0.52	0.56	0.60	0.72	0.85	0.97	1.09	1.22	1.34
	2	0.40	0.46	0.51	0.57	0.62	0.68	0.84	1.01	1.17	1.34	1.50	1.67
	3	0.42	0.49	0.56	0.63	0.70	0.77	0.98	1.20	1.41	1.62	1.83	2.04
	4	0.44	0.53	0.62	0.71	0.80	0.90	1.17	1.44	1.71	1.99	2.26	2.53
	5	0.86	0.98	1.09	1.20	1.32	1.43	1.77	2.11	2.45	2.79	3.13	3.47
	6	1.33	1.47	1.60	1.74	1.87	2.00	2.40	2.80	3.20	3.61	4.00	4.40
	7	1.95	2.10	2.25	2.41	2.56	2.71	3.16	3.62	4.07	4.52	4.98	5.43

6- санат

		Мерзім (күндер)											
Ел санаты	Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
	1	0.41	0.47	0.53	0.59	0.65	0.71	0.89	1.07	1.25	1.43	1.61	1.79
	2	0.42	0.50	0.57	0.64	0.71	0.79	1.01	1.23	1.44	1.66	1.88	2.10
	3	0.44	0.53	0.62	0.71	0.80	0.89	1.15	1.42	1.69	1.96	2.22	2.49
	4	0.46	0.58	0.69	0.80	0.92	1.03	1.37	1.71	2.05	2.39	2.73	3.07
	5	0.88	1.01	1.14	1.28	1.41	1.54	1.94	2.33	2.73	3.13	3.52	3.92
	6	1.35	1.50	1.65	1.81	1.96	2.11	2.57	3.02	3.48	3.94	4.39	4.85
	7	1.97	2.14	2.31	2.48	2.65	2.82	3.33	3.84	4.34	4.86	5.37	5.87

25 айдан сақтандыру мерзімі кезінде мынадай тарифтер қолданылады:

1- санат

		Мерзім (айлар)							
Ел санаты		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
	1	0.62	0.71	0.80	0.89	0.98	1.07	1.16	1.25
	2	0.95	1.15	1.35	1.55	1.75	1.95	2.15	2.35
	3	1.40	1.75	2.10	2.45	2.80	3.15	3.50	3.85
	4	2.00	2.55	3.10	3.65	4.20	4.75	5.30	5.85
	5	2.97	3.71	4.45	5.19	5.93	6.67	7.41	8.15
	6	3.90	4.80	5.70	6.60	7.50	8.40	9.30	10.20
	7	5.10	6.20	7.30	8.40	9.50	10.60	11.70	12.80

2- санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	0.95	1.15	1.35	1.55	1.75	1.95	2.15	2.35
	2	1.31	1.63	1.95	2.27	2.59	2.91	3.23	3.55
	3	1.73	2.19	2.65	3.11	3.57	4.03	4.49	4.95
	4	2.30	2.95	3.60	4.25	4.90	5.55	6.20	6.85
	5	3.27	4.11	4.95	5.79	6.63	7.47	8.31	9.15
	6	4.20	5.20	6.20	7.20	8.20	9.20	10.20	11.20
	7	5.48	6.70	7.93	9.15	10.38	11.60	12.83	14.05

3- санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	1.22	1.51	1.80	2.09	2.38	2.67	2.96	3.25
	2	1.59	2.00	2.41	2.82	3.23	3.65	4.06	4.47
	3	2.07	2.64	3.22	3.79	4.36	4.93	5.51	6.08
	4	2.70	3.49	4.27	5.05	5.84	6.62	7.41	8.19
	5	3.71	4.69	5.68	6.67	7.65	8.64	9.62	10.61
	6	4.67	5.83	6.99	8.15	9.31	10.46	11.62	12.78
	7	5.91	7.28	8.66	10.03	11.40	12.77	14.14	15.51

4- санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	1.43	1.79	2.15	2.51	2.87	3.23	3.59	3.95
	2	1.91	2.43	2.95	3.47	3.99	4.51	5.03	5.55
	3	2.36	3.03	3.70	4.37	5.04	5.71	6.38	7.05
	4	3.05	3.95	4.85	5.75	6.65	7.55	8.45	9.35
	5	4.11	5.23	6.35	7.47	8.59	9.71	10.83	11.95
	6	5.34	6.72	8.10	9.48	10.86	12.24	13.62	15.00
	7	6.58	8.17	9.77	11.36	12.95	14.54	16.14	17.73

5-санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	1.84	2.33	2.83	3.32	3.82	4.31	4.81	5.30
	2	2.33	2.99	3.65	4.30	4.96	5.62	6.28	6.94
	3	2.89	3.73	4.58	5.42	6.27	7.11	7.96	8.80
	4	3.62	4.71	5.80	6.89	7.98	9.07	10.16	11.25
	5	4.83	6.19	7.56	8.92	10.28	11.64	13.00	14.36
	6	6.01	7.61	9.21	10.81	12.41	14.02	15.62	17.22
	7	7.25	9.06	10.88	12.69	14.51	16.32	18.14	19.95

6-санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	2.51	3.23	3.95	4.67	5.39	6.11	6.83	7.55
	2	2.98	3.85	4.73	5.60	6.48	7.35	8.23	9.10
	3	3.56	4.63	5.70	6.77	7.84	8.91	9.98	11.05
	4	4.43	5.79	7.15	8.51	9.87	11.23	12.59	13.95
	5	5.50	7.08	8.67	10.25	11.83	13.41	15.00	16.58
	6	6.67	8.50	10.32	12.14	13.97	15.79	17.62	19.44
	7	7.91	9.95	11.99	14.02	16.06	18.10	20.13	22.17

14-тармақ Қоғам Басқармасының 2022 жылғы __ желтоқсандағы шешіміне (№__ хаттама) сәйкес редакцияда жазылды

14. Тарифтер пайызбен көрсетіледі, сақтандыру құны тарифтік торда көрсетілген алынған тарифті сақтандыру сомасына көбейту арқылы анықталады.

3-тарау. Өнім бойынша тарифтер:

«Экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру»

15. Осы Тараудың өнімі «Басқа да қаржылық залалдардан ерікті сақтандыру» сыныбына жатады.

16. «Экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру» өнімі үшін базалық тарифтің есебі осы Саясаттың 8, 9-тармақтарына сәйкес жүргізіледі.

17. Саралау коэффициенттерін пайдалана отырып, диапазонның ең төменгі және ең жоғары мәндері анықталады.

№ 5 кестеде ағымдағы тараудың өнімі үшін саралау коэффициенттері берілген. Тарифтің өзгеруіне әсер ететін көрсетілген факторларға сәйкес сақтандыру тарифі мынадай түрде есептеледі:

$$Тариф = Тб * \Psi,$$

мұндағы: Ψ – Тәуекел дәрежесіне әсер ететін саралау коэффициенттері.

Коэффициенттер Келісімде берілген деректерге сәйкес алынды. Коэффициенттердің мәні елдік тәуекелдің ауыспалыларына және контрагенттің уақытша ауқымдағы тәуекелдеріне байланысты болады.

Тариф саяси және коммерциялық тәуекелді жиынтық жабу үшін беріледі.

Саралау коэффициенттері.

		Сатып алушының/импорттаушының сенімділік дәрежесі											
		1		2		3		4		5		6	
		30 күн	730 күн	30 күн	730 күн	30 күн	730 күн	30 күн	730 күн	30 күн	730 күн	30 күн	730 күн
Ел санаты	1	0.39	0.58	0.40	0.82	0.41	1.01	0.41	1.16	0.42	1.46	0.44	1.95
	2	0.40	0.82	0.41	1.08	0.42	1.28	0.43	1.51	0.44	1.81	0.46	2.28
	3	0.41	1.14	0.42	1.38	0.43	1.63	0.44	1.84	0.46	2.22	0.48	2.71
	4	0.43	1.58	0.44	1.79	0.45	2.08	0.46	2.34	0.48	2.75	0.50	3.34
	5	0.88	2.42	0.89	2.64	0.90	2.96	0.92	3.25	0.94	3.77	0.96	4.26
	6	1.38	3.26	1.39	3.48	1.41	3.82	1.43	4.30	1.45	4.79	1.47	5.27
	7	2.05	4.35	2.07	4.62	2.08	4.94	2.10	5.42	2.12	5.90	2.14	6.38

18. Тәуекел объектісін бағалау 4-қосымшада сипатталған өлшемдер бойынша жүргізіледі. Осыған сәйкес базалық тарифті саралау коэффициенттерінің ең төменгі және ең жоғары мәніне көбейту арқылы ең төменгі және ең жоғары базалық сақтандыру тарифтері есептеледі:

Ең төменгі базалық тариф = $0.92\% \cdot 0.39 = 0.36\%$;

Ең жоғары базалық тариф = $0.92\% \cdot 6.38 = 5.87\%$.

Ең төменгі, базалық және ең жоғары тарифтік мөлшерлемелердің белгіленген мөлшерлері:

Ең төменгі базалық тариф	Базалық тариф	Ең жоғары базалық тариф
0.36%	0.92%	5.87%

19. Тариф белгілеу кезінде жоғарыда көрсетілген диапазон, жеке тарифтерді не жеңілдіктер қолданылатын тарифтерді белгілеу үшін шекті мәндер ретінде болады.

20. Тарифтік кестесі саралау коэффициенттерін қолдана отырып, *Тариф/(1-Lv)* тиісті арақатынасы ретінде № 6 кестеде көрсетілген. Кестедегі деректер осы Саясатқа 4-қосымшаға сәйкес сенімділік өлшемдері - алты санат бойынша берілген.

№6 кесте

1-санат

		Мерзім (айлар)											
		Күнде р	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639
Ел санаты	1	0.36	0.37	0.37	0.38	0.39	0.40	0.42	0.44	0.46	0.49	0.51	0.53
	2	0.37	0.38	0.40	0.42	0.43	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.75
	3	0.38	0.41	0.44	0.47	0.50	0.53	0.61	0.70	0.79	0.88	0.96	1.05
	4	0.40	0.44	0.49	0.53	0.58	0.63	0.76	0.90	1.04	1.18	1.31	1.45
	5	0.81	0.87	0.93	1.00	1.06	1.12	1.31	1.49	1.67	1.86	2.05	2.23
	6	1.27	1.35	1.42	1.50	1.57	1.65	1.88	2.10	2.32	2.55	2.78	3.00
	7	1.89	1.98	2.07	2.17	2.26	2.35	2.63	2.90	3.17	3.45	3.73	4.00

2-санат

		Мерзім (айлар)												
		Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
Ел санаты	1	0.37	0.38	0.40	0.42	0.43	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.75	
	2	0.38	0.40	0.43	0.46	0.48	0.51	0.59	0.67	0.75	0.83	0.91	0.99	
	3	0.39	0.43	0.46	0.50	0.54	0.58	0.70	0.81	0.92	1.04	1.16	1.27	
	4	0.40	0.46	0.51	0.57	0.62	0.68	0.84	1.00	1.16	1.33	1.49	1.65	
	5	0.82	0.89	0.96	1.03	1.10	1.17	1.38	1.59	1.80	2.01	2.22	2.43	
	6	1.28	1.37	1.45	1.53	1.62	1.70	1.95	2.20	2.45	2.70	2.95	3.20	
	7	1.90	2.00	2.11	2.21	2.31	2.41	2.72	3.03	3.33	3.64	3.94	4.25	

3-санат

		Мерзім (айлар)											
		Күндер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639
Ел санаты	1	0.37	0.40	0.42	0.45	0.47	0.50	0.57	0.64	0.71	0.79	0.86	0.93
	2	0.38	0.42	0.45	0.49	0.52	0.56	0.66	0.76	0.86	0.97	1.07	1.17
	3	0.40	0.45	0.49	0.54	0.59	0.64	0.78	0.92	1.07	1.21	1.35	1.50
	4	0.41	0.48	0.55	0.61	0.68	0.74	0.94	1.13	1.33	1.53	1.72	1.92
	5	0.83	0.91	1.00	1.08	1.16	1.24	1.49	1.74	1.98	2.23	2.48	2.72
	6	1.30	1.39	1.49	1.59	1.68	1.78	2.07	2.36	2.65	2.94	3.23	3.52
	7	1.91	2.03	2.14	2.26	2.37	2.49	2.83	3.17	3.51	3.86	4.20	4.54

4-санат

		Мерзім (айлар)												
		Күнд ер	0- 30	31-61	62-91	92-122	123- 152	153- 183	184- 274	275- 365	366- 456	457- 548	549- 639	640- 730
Ел санаты	1	0.38	0.41	0.44	0.47	0.50	0.53	0.62	0.71	0.80	0.89	0.98	1.07	
	2	0.39	0.44	0.48	0.52	0.57	0.61	0.74	0.87	1.00	1.13	1.26	1.39	
	3	0.41	0.46	0.52	0.57	0.63	0.69	0.85	1.02	1.19	1.36	1.52	1.69	
	4	0.42	0.50	0.57	0.65	0.72	0.80	1.03	1.25	1.47	1.70	1.93	2.15	
	5	0.84	0.94	1.03	1.12	1.22	1.31	1.59	1.87	2.15	2.43	2.71	2.99	
	6	1.31	1.43	1.54	1.66	1.77	1.89	2.24	2.58	2.92	3.27	3.62	3.96	
	7	1.93	2.07	2.20	2.33	2.46	2.60	3.00	3.39	3.79	4.19	4.59	4.99	

5-санат

	Күндер	Мерзім (айлар)											
		0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
Ел санаты	1	0.39	0.43	0.47	0.52	0.56	0.60	0.72	0.85	0.97	1.09	1.22	1.34
	2	0.40	0.46	0.51	0.57	0.62	0.68	0.84	1.01	1.17	1.34	1.50	1.67
	3	0.42	0.49	0.56	0.63	0.70	0.77	0.98	1.20	1.41	1.62	1.83	2.04
	4	0.44	0.53	0.62	0.71	0.80	0.90	1.17	1.44	1.71	1.99	2.26	2.53
	5	0.86	0.98	1.09	1.20	1.32	1.43	1.77	2.11	2.45	2.79	3.13	3.47
	6	1.33	1.47	1.60	1.74	1.87	2.00	2.40	2.80	3.20	3.61	4.00	4.40
	7	1.95	2.10	2.25	2.41	2.56	2.71	3.16	3.62	4.07	4.52	4.98	5.43

6-санат

	Күндер	Мерзім (айлар)											
		0- 30	31-61	62-91	92-122	123-152	153-183	184-274	275-365	366-456	457-548	549-639	640-730
Ел санаты	1	0.41	0.47	0.53	0.59	0.65	0.71	0.89	1.07	1.25	1.43	1.61	1.79
	2	0.42	0.50	0.57	0.64	0.71	0.79	1.01	1.23	1.44	1.66	1.88	2.10
	3	0.44	0.53	0.62	0.71	0.80	0.89	1.15	1.42	1.69	1.96	2.22	2.49
	4	0.46	0.58	0.69	0.80	0.92	1.03	1.37	1.71	2.05	2.39	2.73	3.07
	5	0.88	1.01	1.14	1.28	1.41	1.54	1.94	2.33	2.73	3.13	3.52	3.92
	6	1.35	1.50	1.65	1.81	1.96	2.11	2.57	3.02	3.48	3.94	4.39	4.85
	7	1.97	2.14	2.31	2.48	2.65	2.82	3.33	3.84	4.34	4.86	5.37	5.87

21. Қоғам Басқармасының 2022 жылғы __ желтоқсандағы шешіміне сәйкес алынып тасталды (№ __ хаттама).

4-тарау. Өнім бойынша тариф: «Инвестицияларды сақтандыру»

22. Осы Тараудың өнімі «Басқа да қаржылық залалдардан ерікті сақтандыру» сыныбына жатады.

23. «Инвестицияларды сақтандыру» өнімі үшін базалық тарифті есептеу осы Саясаттың 8, 9-тармақтарына сәйкес жүргізіледі.

24. Саралау коэффициенттерін пайдалана отырып, диапазонның ең аз және ең жоғары мәндері анықталады.

25. Инвестицияларды сақтандыру тек саяси тәуекелдерді ғана жабатынын назарға ала отырып, тарифке ел факторы ғана әсер етеді. Тарифтің өзгеруіне әсер ететін көрсетілген факторларға сәйкес сақтандыру тарифі мынадай түрде есептеледі:

$$\text{Тариф} = Tb * \Psi,$$

мұнда: Ψ – тәуекел дәрежесіне әсер ететін коэффициенттер, №7 кестеде берілген.

Коэффициенттер Келісімде берілген деректерге сәйкес алынды. Коэффициенттердің мәні уақытша ауқымдағы елдік тәуекелдің айнаымалыларына байланысты болды.

Тариф саяси тәуекелді жабу үшін беріледі.

№7 кесте
Саралау коэффициенттері.

		Мерзім (айлар)									
		0-12	13-24	25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	0.48	0.58	0.67	0.77	0.87	0.97	1.07	1.16	1.26	1.36
	2	0.60	0.82	1.03	1.25	1.47	1.68	1.90	2.12	2.34	2.55
	3	0.76	1.14	1.52	1.90	2.28	2.66	3.04	3.42	3.80	4.18
	4	0.98	1.58	2.17	2.77	3.37	3.97	4.57	5.16	5.76	6.36
	5	1.62	2.42	3.23	4.03	4.84	5.64	6.45	7.25	8.05	8.86
	6	2.28	3.26	4.24	5.22	6.20	7.17	8.15	9.13	10.11	11.09
	7	3.15	4.35	5.54	6.74	7.93	9.13	10.33	11.52	12.72	13.91

26. Тәуекел объектісін бағалау 4-қосымшада сипатталған өлшемдер бойынша жүргізіледі. Осыған сәйкес базалық тарифті саралау коэффициенттерінің ең төменгі және ең жоғары мәніне көбейту арқылы ең төменгі және ең жоғары сақтандыру тарифтері есептеледі:

Ең төменгі базалық тариф = $0.92\% \cdot 0.48 = 0.44\%$

Ең жоғары базалық тариф = $0.92\% \cdot 13.91 = 12.8\%$.

Ең төменгі, базалық және ең жоғары тарифтік мөлшерлемелердің белгіленген мөлшерлері:

Ең төменгі базалық тариф	Базалық тариф	Ең жоғары базалық тариф
0.44%	0.92%	12.8%

27. Тариф белгілеу кезінде жоғарыда көрсетілген диапазон, жеке тарифтерді не жеңілдіктер қолданылатын тарифтерді белгілеу үшін шекті мәндер ретінде болады.

28. Тарифтік кестесі саралау коэффициенттерін қолдана отырып, $Тариф/(1-L_v)$ тиісті арақатынасы ретінде № 8 кестеде көрсетілген.

№8 кесте

		Мерзім (айлар)									
		0-12	13-24	25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	0.46	0.53	0.62	0.71	0.80	0.89	0.98	1.07	1.16	1.25
	2	0.55	0.75	0.95	1.15	1.35	1.55	1.75	1.95	2.15	2.35
	3	0.70	1.05	1.40	1.75	2.10	2.45	2.80	3.15	3.50	3.85
	4	0.90	1.45	2.00	2.55	3.10	3.65	4.20	4.75	5.30	5.85
	5	1.49	2.23	2.97	3.71	4.45	5.19	5.93	6.67	7.41	8.15
	6	2.10	3.00	3.90	4.80	5.70	6.60	7.50	8.40	9.30	10.20
	7	2.70	4.00	5.10	6.20	7.30	8.40	9.50	10.60	11.70	12.80

5-тарау. Өнімдер бойынша тарифтер:
«Экспорттық аккредитивтерді сақтандыру»;
«Шетелдік банктер берген банк кепілдіктерін сақтандыру»

29. Тарифтер «Экспорттық аккредитивтерді сақтандыру» өнімі бойынша «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 13), 14), 15) және 16) тармақшаларында көрсетілген сыныптарды қоспағанда, қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру» сыныбына жатады; «Шетелдік банктер берген банктік кепілдіктерді сақтандыру» өнімі бойынша «Басқа қаржылық шығындардан ерікті сақтандыру» сыныбына жатады.

30. Осы тараудың өнімдері үшін базалық тарифтің есептері осы Саясаттың 8, 9-тармақтарына сәйкес жүргізіледі.

31. Диапазонның ең аз және ең жоғары мәндерін табу үшін саралау коэффициенттері пайдаланылады.

32. № 9 кестеде ағымдағы тараудың өнімдері үшін саралау коэффициенттері берілген. Тарифтің өзгеруіне әсер ететін көрсетілген факторларға сәйкес сақтандыру тарифі мынадай түрде есептеледі:

$$\text{Тариф} = Tb * \Psi,$$

мұнда: Ψ – тәуекел дәрежесіне әсер ететін коэффициенттер.

№9 кесте

Саралау коэффициенттері

		Қаржы институтының сенімділік дәрежесі		
		1	2	3
Ел санаты	1	0.77	0.92	1.16
	2	0.95	1.10	1.33
	3	1.11	1.30	1.54
	4	1.36	1.57	1.86
	5	2.03	2.29	2.54
	6	2.80	3.05	3.29
	7	3.69	3.93	4.17

Коэффициенттер Келісімде берілген деректерге сәйкес алынды. Коэффициенттердің мәні елдік тәуекелдің ауыспалыларына, контрагенттің тәуекелдеріне, уақыт диапазонына, сақтандыру тәуекелінің жылдық шоғырлануына байланысты болады.

Тариф саяси және коммерциялық тәуекелді жиынтық жабу үшін беріледі.

33. Бағалау 4-қосымшада сипатталған өлшемдер бойынша жүргізіледі. Осыған сәйкес ең төменгі және ең жоғары сақтандыру тарифтері базалық тарифті саралау коэффициенттерінің ең төменгі және ең жоғары мәніне көбейту арқылы анықталады:

Ең төменгі базалық тариф = $0.92\% * 0.77 = 0.71\%$; Ең жоғары базалық тариф = $0.92\% * 4.17 = 3.84\%$.

Ең төменгі, базалық және ең жоғары тарифтік мөлшерлемелердің белгіленген мөлшерлері:

Ең төменгі базалық тариф	Базалық тариф	Ең жоғары базалық тариф
0.71%	0.92%	3.84%

34. Тариф белгілеу кезінде жоғарыда көрсетілген диапазон жеке тарифтерді не жеңілдіктер қолданылатын тарифтерді белгілеу үшін жылдық шекті мәндер ретінде болады.

35. Тарифтік кесте *Тариф/(1-Lv)* арақатынасына сәйкес келетін ретінде № 10, № 11 кестелерде көрсетілген. Кестедегі деректер осы Саясатқа 4-қосымшаға сәйкес сенімділік өлшемдері - үш санат бойынша берілген.

Мынадай тарифтер 1 айдан 24 айға дейін қоса алғанда сақтандыру кезінде қолданылады және жылдық пайызбен есептеледі:

№10 кесте

Банк санаты		Жылдық мөлшерлемелер		
		1	2	3
Ел санаты	1	0.71	0.85	1.07
	2	0.87	1.01	1.23
	3	1.02	1.20	1.42
	4	1.25	1.44	1.71
	5	1.87	2.11	2.33
	6	2.58	2.80	3.02
	7	3.39	3.62	3.84

Қорытынды тариф = (№ 10 кестеге сәйкес жылдық пайыздағы тариф) / 360 * t,

мұнда t – аккредитивтің күндермен қолданылу мерзімі.

Аталған тарифтер сыйлықақы төлеу кезінде жыл сайын қолданылады.

36. 24 айдан астам мерзімге сақтандыру және әрбір жеке сақтандыру қорғау кезеңі үшін (жыл сайын, 2 жылда бір рет және т.б.) кесте бойынша сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеуді жүзеге асыру кезінде осы Саясаттың № 10 кестесі бойынша тарифтің есебі қолданылады.

24 айдан астам мерзімге сақтандыру кезінде және сақтандыруды қорғаудың барлық кезеңі үшін сақтандыру сыйлықақысын алдын ала төлеуді жүзеге асырған кезде осы Саясаттың № 11 кестесінде көрсетілген кестелер бойынша тарифті есептеу қолданылады.

1-санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	0.95	1.15	1.35	1.55	1.75	1.95	2.15	2.35
	2	1.31	1.63	1.95	2.27	2.59	2.91	3.23	3.55
	3	1.73	2.19	2.65	3.11	3.57	4.03	4.49	4.95
	4	2.30	2.95	3.60	4.25	4.90	5.55	6.20	6.85
	5	3.27	4.11	4.95	5.79	6.63	7.47	8.31	9.15
	6	4.20	5.20	6.20	7.20	8.20	9.20	10.20	11.20
	7	5.48	6.70	7.93	9.15	10.38	11.60	12.83	14.05

2-санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	1.43	1.79	2.15	2.51	2.87	3.23	3.59	3.95
	2	1.91	2.43	2.95	3.47	3.99	4.51	5.03	5.55
	3	2.36	3.03	3.70	4.37	5.04	5.71	6.38	7.05
	4	3.05	3.95	4.85	5.75	6.65	7.55	8.45	9.35
	5	4.11	5.23	6.35	7.47	8.59	9.71	10.83	11.95
	6	5.34	6.72	8.10	9.48	10.86	12.24	13.62	15.00
	7	6.58	8.17	9.77	11.36	12.95	14.54	16.14	17.73

3-санат

		Мерзім (айлар)							
		25-36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
Ел санаты	1	2.51	3.23	3.95	4.67	5.39	6.11	6.83	7.55
	2	2.98	3.85	4.73	5.60	6.48	7.35	8.23	9.10
	3	3.56	4.63	5.70	6.77	7.84	8.91	9.98	11.05
	4	4.43	5.79	7.15	8.51	9.87	11.23	12.59	13.95
	5	5.50	7.08	8.67	10.25	11.83	13.41	15.00	16.58
	6	6.67	8.50	10.32	12.14	13.97	15.79	17.62	19.44
	7	7.91	9.95	11.99	14.02	16.06	18.10	20.13	22.17

37. Егер ұзақ мерзімді сақтандыру объектісі тәуекел сомасын жаңартылмайтын негізде болжамды және бірімәнді қысқартуды көздесе, онда осы сақтандыру шартына мынадай тариф есебі қолданылады:

$$T = t * \sum (Ri/(1+d)^{i-1}),$$

мұнда t - 12 ай кезеңіне есептелген тариф; Ri – тәуекелдің бастапқы сомасынан пайыздық үлес түрінде көрсетілген i кезеңіндегі тәуекел қалдығы; d – жылдық 10% мөлшерінде дисконттау нормасы; i – сақтандыру мерзімі шеңберіндегі кезең.

6-тарау. Өнімдер бойынша тарифтер:

«Қарыздарды ерікті сақтандыру»; «Жобалық қаржыландыруды ерікті сақтандыру»; «Қаржы лизингін ерікті сақтандыру»; «Экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару жөніндегі азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Облигациялар бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Экспорттаушының мерзімді валюталық мәмілелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Экспорттаушының қаржы ұйымдары алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру»; «Қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру»; «Кепілдіктер мен кепілдемелерді сақтандыру» сыныбы бойынша

38. «Қарыздарды ерікті сақтандыру», «Жобалық қаржыландыруды ерікті сақтандыру» өнімдері «Қарыздарды сақтандыру» сыныбына жатады; «Қаржы лизингін ерікті сақтандыру» өнімі «Өзге қаржы залалдарынан сақтандыру» сыныбына жатады; «Экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру», «Облигациялар бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру», «Экспорттаушының мерзімді валюталық мәмілелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру», «Экспорттаушының қаржы ұйымдары алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру» өнімдері «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 9) - 11) тармақшаларында көрсетілген сыныптарды қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру» сыныбына жатады; «Қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру» өнімі «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 13), 14), 15) және 16) тармақшаларында көрсетілген сыныптарды қоспағанда, қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру» сыныбына жатады.

39. Нетто-мөлшерлемені есептеу осы Саясаттың 1-қосымшасына сәйкес қағидаттарға сәйкес жүргізіледі.

40. Нетто-мөлшерлемені бағалау үшін «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС-нің 2006-2019 жылдар аралығындағы өтеу мерзімі 30-дан 90 күнге дейінгі кезеңдегі статистикасы пайдаланылды. Мерзімі өткен кредиттер есептен алып тасталады, себебі олар мерзімі өтіп кету ықтималдығын емес, жинақталған әсерді көрсетеді.

Орташа арифметикалық залалдылықты есептеу «Бірінші кредиттік бюро» АҚ деректері бойынша орындалған және № 12 кестеде көрсетілген.

№12 кесте

Кез ең	Мерзімі өткен қарыздар бойынша борыш сомасы	Қарыздардың жалпы сомасы	Мерзім өтуінің коэффициенті ($Y_i\%$)
2006-01-01 00:00:00.000	0	6 591 240 387	0.000%
2006-04-01 00:00:00.000	- 0	15 115 104 632	0.000%
2006-07-01 00:00:00.000	0	16 997 537 994	0.000%
2006-10-01 00:00:00.000	0	25 551 069 965	0.000%
2007-01-01 00:00:00.000	0	41 774 804 784	0.000%
2007-04-01 00:00:00.000	- 0	67 653 392 468	0.000%
2007-07-01 00:00:00.000	46 370 894	85 181 030 490	0.054%
2007-10-01 00:00:00.000	40 248 011	85 246 721 360	0.047%
2008-01-01 00:00:00.000	41 585 934	204 334 215 998	0.020%
2008-04-01 00:00:00.000	44 815 727	132 363 440 949	0.034%
2008-07-01 00:00:00.000	44 846 241	135 105 389 214	0.033%

Кезең	Мерзімі өткен қарыздар бойынша борыш сомасы	Қарыздардың жалпы сомасы	Мерзім өтуінің коэффициенті ($y_i\%$)
2008-10-01 00:00:00.000	70 575 690	145 968 095 304	0.048%
2009-01-01 00:00:00.000	0	196 674 888 519	0.000%
2009-04-01 00:00:00.000	109 416 016	214 683 101 004	0.051%
2009-07-01 00:00:00.000	8 707 328 784	217 595 684 205	4.002%
2009-10-01 00:00:00.000	6 127 788 906	216 318 993 821	2.833%
2010-01-01 00:00:00.000	6 920 988 632	219 062 091 228	3.159%
2010-04-01 00:00:00.000	3 773 295 393	222 892 977 492	1.693%
2010-07-01 00:00:00.000	1 981 034 111	254 056 389 474	0.780%
2010-10-01 00:00:00.000	4 360 132 629	280 684 719 550	1.553%
2011-01-01 00:00:00.000	2 793 565 342	290 926 658 213	0.960%
2011-04-01 00:00:00.000	17 751 986 874	308 981 907 083	5.745%
2011-07-01 00:00:00.000	5 110 162 583	307 119 986 816	1.664%
2011-10-01 00:00:00.000	15 904 055 373	318 833 245 047	4.988%
2012-01-01 00:00:00.000	4 221 482 848	337 062 836 551	1.252%
2012-04-01 00:00:00.000	13 696 717 405	358 865 286 274	3.817%
2012-07-01 00:00:00.000	1 623 845 857	351 599 917 257	0.462%
2012-10-01 00:00:00.000	2 461 562 951	556 436 554 100	0.442%
2013-01-01 00:00:00.000	5 775 826 807	355 745 058 799	1.624%
2013-04-01 00:00:00.000	10 451 513 654	361 225 476 192	2.893%
2013-07-01 00:00:00.000	10 058 564 344	360 431 577 522	2.791%
2013-10-01 00:00:00.000	11 716 722 135	358 125 710 187	3.272%
2014-01-01 00:00:00.000	5 783 348 082	384 757 538 278	1.503%
2014-04-01 00:00:00.000	6 253 703 258	409 693 318 082	1.526%
2014-07-01 00:00:00.000	4 959 535 014	429 709 641 695	1.154%
2014-10-01 00:00:00.000	2 849 401 272	425 693 532 968	0.669%
2015-01-01 00:00:00.000	10 489 093 792	443 226 184 830	2.367%
2015-04-01 00:00:00.000	12 887 800 238	477 778 324 564	2.697%
2015-07-01 00:00:00.000	4 138 767 366	511 318 368 332	0.809%
2015-10-01 00:00:00.000	3 346 423 109	594 886 276 033	0.563%
2016-01-01 00:00:00.000	28 185 237 106	663 633 851 644	4.247%
2016-04-01 00:00:00.000	29 090 585 879	631 117 655 114	4.609%
2016-07-01 00:00:00.000	39 194 833 206	642 772 843 878	6.098%
2016-10-01 00:00:00.000	5 393 275 881	695 838 525 355	0.775%
2017-01-01 00:00:00.000	8 406 201 793	697 283 288 399	1.206%
2017-04-01 00:00:00.000	19 718 062 745	701 596 525 544	2.810%
2017-07-01 00:00:00.000	4 454 427 036	691 428 038 369	0.644%
2017-10-01 00:00:00.000	2 735 646 016	718 087 716 752	0.381%
2018-01-01 00:00:00.000	24 149 813 889	790 203 844 839	3.056%
2018-04-01 00:00:00.000	2 849 029 507	741 091 571 307	0.384%
2018-07-01 00:00:00.000	21 611 184 675	757 125 132 518	2.854%

Күні: 22.06.2021 14:12:24. ЭҚЖ нұсқасы: SimBASE4. ЭЦҚ тексерудің оң нәтижесі

Кезең	Мерзімі өткен қарыздар бойынша борыш сомасы	Қарыздардың жалпы сомасы	Мерзім өтуінің коэффициенті ($y_i\%$)
2018-10-01 00:00:00.000	12 311 389 448	794 073 526 035	1.550%
2019-01-01 00:00:00.000	20 623 512 406	817 159 929 973	2.524%
2019-04-01 00:00:00.000	69 580 668 648	824 883 378 599	8.435%
2019-07-01 00:00:00.000	7 902 334 786	746 447 315 238	1.059%
Орташа арифметикалық залалдылық			1.748%

№ 12 кестеден нетто-мөлшерлеменің негізгі бөлігі мынаған тең екені көрінеді: $\bar{y}=1.748\%$.

Бұдан әрі шығындылық көрсеткішінің вариация коэффициенті V_y , орташа квадраттық ауытқу σ_y арқылы δ тәуекелдік үстемесін анықтаймыз.

Орташа квадраттық ауытқу былайша анықталады:

1) $i=1,...,55$ үшін орташа арифметикалық $(y_i - \bar{y})$ залалдылықтың жекелеген мәндерінің ауытқуы анықталады;

2) табылған ауытқулар $(y - \bar{y})^2$ квадратына енгізіледі.

Есептеу нәтижелері №13 кестеге енгізілген.

№13 кесте

Залалдылық коэффициенті	Орташа арифметикалық коэффициенттен ауытқу	Ауытқу квадраттары
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.054%	-1.694%	0.02870%
0.047%	-1.701%	0.02893%
0.020%	-1.728%	0.02986%
0.034%	-1.714%	0.02938%
0.033%	-1.715%	0.02941%
0.048%	-1.700%	0.02890%
0.000%	-1.748%	0.03056%
0.051%	-1.697%	0.02880%
4.002%	2.254%	0.05081%
2.833%	1.085%	0.01177%
3.159%	1.411%	0.01991%
1.693%	-0.055%	0.00003%
0.780%	-0.968%	0.00937%
1.553%	-0.195%	0.00038%
0.960%	-0.788%	0.00621%

Залалдылық коэффициенті	Орташа арифметикалық коэффициенттен ауытқу	Ауытқу квадраттары
5.745%	3.997%	0.15976%
1.664%	-0.084%	0.00007%
4.988%	3.240%	0.10498%
1.252%	-0.496%	0.00246%
3.817%	2.069%	0.04281%
0.462%	-1.286%	0.01654%
0.442%	-1.306%	0.01706%
1.624%	-0.124%	0.00015%
2.893%	1.145%	0.01311%
2.791%	1.043%	0.01088%
3.272%	1.524%	0.02323%
1.503%	-0.245%	0.00060%
1.526%	-0.222%	0.00049%
1.154%	-0.594%	0.00353%
0.669%	-1.079%	0.01164%
2.367%	0.619%	0.00383%
2.697%	0.949%	0.00901%
0.809%	-0.939%	0.00882%
0.563%	-1.185%	0.01404%
4.247%	2.499%	0.06245%
4.609%	2.861%	0.08185%
6.098%	4.350%	0.18923%
0.775%	-0.973%	0.00947%
1.206%	-0.542%	0.00294%
2.810%	1.062%	0.01128%
0.644%	-1.104%	0.01219%
0.381%	-1.367%	0.01869%
3.056%	1.308%	0.01711%
0.384%	-1.364%	0.01860%
2.854%	1.106%	0.01223%
1.550%	-0.198%	0.00039%
2.524%	0.776%	0.00602%
8.435%	6.687%	0.44716%
1.059%	-0.689%	0.00475%
Сомасы		1.8538%

Күні: 22.06.2021 14:12:24. ЭҚЖ нұсқасы: SimBASE4. ЭЦҚ тексерудің оң нәтижесі

3) Содан кейін орта квадраттық ауытқу есептеп шығарылады:

$$\sigma_y = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{55} (y_i - \bar{y})^2}{(n-1)}} = \sqrt{\frac{1.8538\%}{(55-1)}} = \sqrt{0.034\%} = 1.84\%$$

Вариация коэффициенті есептеп шығарылады:

$$V_y = 1.05$$

Мұнда тәуекелдік үстеме мынаған тең болады:

$$\delta = \alpha \cdot \bar{y} \cdot V_y = 1.28 \cdot 1.748\% \cdot 1.05 = 2.35\%$$

Жоғарыда баяндалғанға байланысты, нетто-мөлшерлеме Tn былайша анықталады:

$$Tn = \bar{y} + \delta = 1.748\% + 2.35\% = 4.10\%$$

41. Осы Саясатқа 3-қосымшаға сәйкес жалпы тарифтік мөлшерлемедегі жүктеме үлесі кезінде брутто-мөлшерлеме мынаған тең:

$$Tb = 4.10\%,$$

ол базалық тариф болып табылады.

42. Төменде көрсетілген тарифтің өзгеруіне әсер ететін факторларға сәйкес сақтандыру тарифі мынадай түрде есептеледі:

$$\text{Тариф} = Tb \cdot \Psi,$$

мұнда Ψ - тәуекел дәрежесіне әсер ететін коэффициенттер.

Тариф белгілеу мақсаттары үшін Қоғам Басқармасының шешімдері негізінде ағымдағы тараудың өнімдері үшін экономиканың басым секторларында шикізаттық емес тауарлар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер экспортының өсуін қолдау мандатын орындау үшін қолжетімді тарифтерді қамтамасыз ету үшін базалық тарифтен 50% (азайту) мөлшерінде түзету коэффициенті қолданылады.¹

43. Саралау коэффициенттерін пайдалана отырып, тарифтер ауқымының ең төменгі және ең жоғары мәндері айқындалады. Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттерді айқындау қағидаттары осы Саясатқа 4-қосымшада көрсетілген.

Тариф саяси және коммерциялық тәуекелді жиынтық жабу үшін беріледі.

44. «Қарыздарды ерікті сақтандыру», «Қаржы лизингін ерікті сақтандыру», «Жобалық қаржыландыруды ерікті сақтандыру», «Қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру» өнімдері бойынша тарифті есептеу кезінде сақтандыру шартына сәйкес мерзімі өткен кезеңді шегергенде сақтандыру қорғауының қолданылу мерзімі пайдаланылады.

45. Базалық тарифті саралау коэффициенттерінің ең төменгі және ең жоғары мәндеріне көбейту арқылы ең төменгі және ең жоғары сақтандыру тарифтері есептеледі:

¹ «KazakhExport» ЭСК» АҚ Басқармасының 25.11.2020 ж. № 75 Шешімінің және «KazakhExport» ЭСК» АҚ Басқармасының 31.03.2021 ж. № 22 Шешімінің 2-тармағы.

Ең төменгі базалық тариф $T_{min} = 4.10\% * 0.5 * 0.3 * 0.7 * 0.7 * 0.8 = 0.24\%$

Ең жоғары базалық тарифтік $T_{max} = 4.10\% * 0.5 * 1.9 * 1.4 * 1 * 1.5 = 8.18\%$.

46. Ең төменгі, базалық және ең жоғары тарифтік мөлшерлемелердің белгіленген мөлшерлері:

Ең төменгі базалық тариф	Базалық тариф	Ең жоғары базалық тариф
0.24%	4.10%	8.18%

47. Осылайша, әрбір келісімшарт бойынша жылдық тариф мынадай формулабойынша алынады:

$T = \text{Базалық тариф} * \text{мандатты орындау коэффициенті} * \text{ел санатының коэффициенті} * \text{қаржылық жағдай коэффициенті} * \text{кепіл коэффициенті} * \text{кредиттік тарих коэффициенті}$, мұндағы мәндер осы Саясаттың № 14 кестесінен алынған.

№14 кесте

Атауы		Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
Мандатты орындау коэффициенті		0.5
Ел санатының коэффициенті	1	0.3
	2	0.4
	3	0.5
	4	0.6
	5	1.0
	6	1.4
	7	1.9
Қарыз алушының/лизинг алушының/аванс алушының/экспорттаушының/аппликantтың қаржылық жағдай коэффициенті	1	0.7
	2	0.8
	3	0.9
	4	1
	5	1.1
	6	1.2
	7	1.3
	8	1.4
Сақтандыру қорғауы қолданылатын қарыз/лизинг/аванс/облигациялар/кепілдіктер/міндеттемелер бойынша кепілдер коэффициенті	1	0.7
	2	0.8
	3	0.9
	4	1
Кредиттік тарих коэффициенті	1	0.8
	2	1
	3	1.5

48. Қазақстан Республикасы бойынша ел санатының коэффициентін бағалау қажет болған жағдайларда, сақтандыру тарифін есептеу үшін әдепкі 1 коэффициенті пайдаланылады.

49. Егер тарифті бір жылдан артық есептеу қажет болған жағдайда мынадай формула қолданылады:

Кезең үшін тариф = $T * \text{ЭЫДҰ Келісімінің он жылы бөлінісінде орташаланған үлеске сәйкес жылдық ұлғаю коэффициенті}$:

Жылдар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жылдық ұлғаю коэффициенті	1.00	1.72	2.44	3.16	3.88	4.60	5.32	6.04	6.76	7.48

Жылдар	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Жылдық ұлғаю коэффициенті	8.20	8.92	9.64	10.36	11.08	11.80	12.52	13.24	13.96	14.68

50. Егер ұзақ мерзімді сақтандыру объектісі тәуекел сомасын жаңартылмайтын негізде болжамды және бірімәнді қысқартуды көздесе, онда осы сақтандыру шартына мынадай тариф есебі қолданылады:

$$T = t * \sum (Ri / (1 + d)^{i-1}),$$

мұнда t - 12 ай кезеңіне есептелген тариф; Ri – тәуекелдің бастапқы сомасынан пайыздық үлес түрінде көрсетілген i кезеңіндегі тәуекел қалдығы; d – жылдық 10% мөлшерінде дисконттау нормасы; i – сақтандыру мерзімі шеңберіндегі кезең.

7-тарау. «Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды сақтандыру» өнімі бойынша тарифтер

51. Осы тараудың өнімі «Қарыздарды сақтандыру» сыныбына жатады.

52. «Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды сақтандыру» өнімі бойынша сақтандыру тарифінің нетто-мөлшерлемесін есептеу осы Саясатқа 1-қосымшада сипатталған қағидаттарға сәйкес жүргізіледі.

53. Базалық тарифті бағалау үшін осы Саясатқа 2-қосымшада көрсетілген Прага Клубының (Берн одағының) статистикалық деректері пайдаланылады.

54. Базалық тарифті есептеу осы Саясаттың 8, 9-тармақтарына сәйкес жүргізіледі.

55. Саралау коэффициенттерін пайдалана отырып, диапазонның ең төменгі және ең жоғары мәндері анықталады.

Осы Саясаттың № 15 кестесінде ағымдағы тараудың өнімі үшін саралау коэффициенттері берілген. Тарифтің өзгеруіне әсер ететін көрсетілген факторларға сәйкес сақтандыру тарифі мынадай түрде есептеледі:

$$\text{Тариф} = Tb * \Psi,$$

мұнда: Ψ – тәуекел дәрежесіне әсер ететін коэффициенттер.

56. Мөлшерлемелерді бағалау осы Саясатқа 4-қосымшаға сәйкес өлшемдер бойынша жүргізіледі.

Тариф саяси және коммерциялық тәуекелді жиынтық жабу үшін беріледі.

№15 кесте

Атауы	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер	
Ел санатының коэффициенті	1	0.4
	2	0.5
	3	0.7
	4	1
	5	1.5
	6	1.8
	7	2.4
Қарыз алушының қаржылық жағдайының коэффициенті	1	0.8
	2	0.9
	3	1
	4	1.1
	5	1.2
	6	1.5
	7	1.9
	8	2.4

57. Базалық тарифті саралау коэффициенттерінің ең төменгі және ең жоғары мәндеріне көбейту арқылы ең төменгі және ең жоғары сақтандыру тарифтері есептеледі:

Ең төменгі базалық тариф $T_{min} = 0.92\% * 0.4 * 0.8 = 0.29\%$

Ең жоғары базалық тариф $T_{max} = 0.92\% * 2.4 * 2.4 = 5.3\%$.

58. Ең төменгі, базалық және ең жоғары сақтандыру тарифтерінің белгіленген мөлшерлері:

Ең төменгі базалық тариф	Базалық тариф	Ең жоғарғы базалық тариф
0.29%	0.92%	5.3%

59. Осылайша, әрбір келісімшарт бойынша жылдық тариф келесі формула бойынша есептеледі:

$T = \text{Базалық тариф} * \text{ел санатының коэффициенті} * \text{қаржылық жағдайдың коэффициенті}$, мұнда мәндер Саясаттың №15 кестесінен алынды.

60. Егер тарифті бір жылдан артық есептеу қажет болған жағдайда мынадай формула қолданылады:

Кезең үшін тариф = $T * \text{ЭЫДҰ Келісімінің он жылы бөлінісінде орташаланғаннан жоғары үлеске сәйкес жылдық ұлғаю коэффициенті}$:

Жылдар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жылдық ұлғаю коэффициенті	1.00	1.60	2.20	2.79	3.39	3.99	4.59	5.18	5.78	6.38

Жылдар	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Жылдық ұлғаю коэффициенті	6.98	7.57	8.17	8.77	9.37	9.97	10.56	11.16	11.76	12.36

61. Егер ұзақ мерзімді сақтандыру объектісі тәуекел сомасын жаңартылмайтын негізде болжамды және бірімәнді қысқартуды көздесе, онда осы сақтандыру шартына мынадай тариф есебі қолданылады:

$$T = t * \sum (Ri/(1+d)^{i-1}),$$

мұнда t - 12 ай кезеңіне есептелген тариф; Ri – тәуекелдің бастапқы сомасынан пайыздық үлес түрінде көрсетілген i кезеңіндегі тәуекел қалдығы; d – жылдық 10% мөлшерінде дисконттау нормасы; i – сақтандыру мерзімі шеңберіндегі кезең.

8-тарау. Тарифтерге жеңілдіктер

62-тармақ Қоғам Басқармасының 2022 жылғы __ желтоқсандағы шешіміне (№__хаттама) сәйкес редакцияда жазылды

62. Жеңілдіктер экспорттаушының Қоғаммен серіктестігі мерзімін ескере отырып, бір экспорттаушының бірнеше сатып алушысы бойынша сақтандыруды көздейтін сақтандыру шарттары бойынша беріледі. Осы Саясат, Қоғамның Андеррайтингтік кеңесінің шешімі және сақтандыру шарты негізінде келесі өнімдер бойынша: "Экспорттық кредиттерді (қарыздарды) сақтандыру", "Экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру", "Халықаралық факторингті сақтандыру".

Жеңілдік әрбір сатып алушы бойынша, ол бойынша есептелген тарифке қолданылады және № 16 кесте бойынша айқындалады. Серіктестік мерзімі экспорттаушының бұрын жасалған барлық шарттары бойынша Қоғаммен ынтымақтастық жылдарының саны ретінде айқындалады. Қоғам тарапынан төленген шығындар болмаған шарттар есепке қабылданады.

№16 кесте

Сатып алушылар саны	Экспорттаушының серіктестік мерзімі			
	бір жылға дейін	2 жылға дейін	3 жылға дейін	3 жылдан астам
3	10%-ға дейін	20%-ға дейін	30%-ға дейін	40%-ға дейін
4	15%-ға дейін	25%-ға дейін	35%-ға дейін	45%-ға дейін
5 және >	20%-ға дейін	30%-ға дейін	40%-ға дейін	50%-ға дейін

63-тармақ Қоғам Басқармасының 2022 жылғы __ желтоқсандағы шешіміне (№__хаттама) сәйкес редакцияда жазылды

63. Төменде көрсетілген жеңілдіктердің ішінен олардың біреуін ғана беруге болады, жеңілдік осы Саясат, Қоғамның Андеррайтингтік кеңесінің шешімі және сақтандыру шарты негізінде беріледі.

1) 62-тармақта көрсетілгендерден басқа, қалған сақтандыру өнімдері бойынша жеңілдіктер Қазақстан Республикасы экономикасының экспорттық әлеуетіне елеулі ықпалы бар және Қазақстан Республикасының орнықты дамуына оң ықпалы бар, сақтандыру қорғанысы экспорттық мәмілелерді іске асырумен байланысты сақтандыру шарттары бойынша беріледі.

Бұл халықаралық инвестициялық жобалар, үкіметаралық келісімдер шеңберінде жасалатын және халықаралық ынтымақтастықты дамытатын жоғары экспорттық әсері, жоғары әлеуметтік-экономикалық маңызы бар экспорттық мәмілелер деп танылады. Сонымен қатар, экспортқа бағдарланған, қайта өңдеуші кәсіпорындарды оңалтуға бағытталған экспорттық шарттар осындай мәмілелер деп танылады. Жеке жеңілдік мөлшері 10% - дан аспайды.

2) 6-тарауда көрсетілген өнімдер бойынша клиентке оның орнықты даму қағидаттарына - ESG-қағидаттарына бейілділігін ескере отырып, жеңілдік қолданылуы мүмкін (оларды жасауда Қоғамның мүдделілігі бар мәмілелерді, оның ішінде ерекше қатынастармен жасалатын мәмілелерді қоспағанда).

Жеңілдік "KazakhExport" АҚ "Сақтандыруға өтінішті қабылдау, оны талдау және қарау, сақтандырудың бұрын мақұлданған шарттарын өзгертуге өтінішті қабылдау" регламентіне қосымша болып табылатын қызметтің экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық аспектілері бойынша өтініш берушінің сауалнамасы кестесінің критерийлеріне сәйкес айқындалады.

Жеке жеңілдік мөлшері 10% - дан аспайды.

9-тарау. Қайта сақтандыру шарттары бойынша тарифтік мөлшерлемелер

64. Кіріс қайта сақтандыру шарттары бойынша тариф қайта сақтандыруға тәуекелді қабылдаудың экономикалық орындылығын қарауды негізге ала отырып, цедент немесе ретроцедент тарапынан ұсынылатын мөлшерлеме негізінде белгіленеді.

65. Шығыс қайта сақтандыру шарттары бойынша мөлшерлеме контрагентпен келіссөздер жолымен белгіленеді, бірақ сақтандыру немесе қайта сақтандыруға тәуекелді қабылдаудың бірегей мөлшерлемесінен аспайды.

66. Пропорционалды емес қайта сақтандыру бойынша тариф экономикалық орындылыққа қарай жеке белгіленеді.

10-тарау. Қорытынды ережелер

67. Осы Саясатпен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының қолданылып жүрген заңдарына және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында белгіленген талаптарға сәйкес шешілуге тиіс.

68. Саясат оны уәкілетті орган бекіткен күннен бастап 3 (үш) жыл қолданылады.

69. Сақтандыру тарифтерін есептеуді 16.10.2008 жылғы № 62 сақтандыру нарығында актуарлық қызметті жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар актуарийі Әбіш Н.Б жүргізді.

Сақтандыру тарифтерін құру қағидаттары

Тарифтерді есептеу «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының сақтандыру сыныптары (түрлері) бойынша сақтандыру тарифтерін бағалау әдістері мен есептеу қағидаттарына қойылатын талаптар жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2006 жылғы 25 наурыздағы № 85 қаулысының талаптарын ескере отырып жүргізілді.

Тарифтерді есептеу кезінде Прага клубының (Берн одағының) 2011-2019 жылдардағы статистикалық деректері, сондай-ақ 2006-2019 жылдар кезеңіндегі «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС статистикасы пайдаланылды.

Тарифті есептеу негізіне орташа арифметикалық залалдылық негізінде дайындалған Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржылық қадағалау департаменті ұсынған сақтандыру сомасының залалдылығын ұлғайтуға немесе төмендетуге айқын үрдіс болмаған кезде залалдылықтың орташа мәні негізінде тарифтік мөлшерлемені есептеудің стандартты актуарлық әдістемесі қабылданған.

Сақтандыру статистикасын пайдалану кезіндегі сақтандыру сомасының залалдылығы - бұл кезең ішінде болған сақтандыру жағдайлары бойынша регрессстерді шегергендегі жиынтық төлемдердің кезең ішіндегі міндеттемелердің жиынтық сомасына қатынасы.

БКБ статистикасын пайдалану кезіндегі сақтандыру сомасының залалдылығы - бұл белгілі бір кезеңге мерзімі өткен қарыздар бойынша борыш сомасының белгілі бір кезеңге арналған қарыздардың жалпы сомасына қатынасы.

Тарифтік нетто-мөлшерлеме Tn былайша анықталады:

$$Tn = \bar{y} + \delta.$$

Нетто-мөлшерлеменің негізгі бөлігі болып табылатын кезеңдердің n үшін орташа арифметикалық залалдылық мынадай формула бойынша айқындалады:

$$\bar{y} = \frac{\sum_{i=1}^n y_i}{n}, \text{ мұнда}$$

$\bar{y}$ - нетто-мөлшерлеменің негізгі бөлігі ретінде ортақа арифметикалық залалдылық;

y_i - нақты кезеңдегі шығындылық көрсеткіші;

n - залалдылық көрсеткіштерінің уақытша қатарындағы кезеңдер саны.

Бұдан әрі мынадай формулаға сәйкес тәуекел үстемесі δ айқындалады:

$$\delta = \alpha * \bar{y} * V_y, \text{ мұнда}$$

α - қауіпсіздік кепілдігінің деңгейіне байланысты констант коэффициенті. Қауіпсіздік кепілдігі 90% мөлшерінде қабылданды, бұл 1.28 константасына сай келеді;

V_y - залалдылық көрсеткішінің вариация коэффициенті.

Үу вариация коэффициенті мынадай тәсілмен анықталады:

$$V_y = \frac{\sigma_y}{\bar{y}}$$

мұнда σ_y - орташа квадраттық ауытқу.

Содан кейін орташа квадраттық ауытқу есептеледі:

$$\sigma_y = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}{(n-1)}}$$

Брутто - мөлшерлеме мынадай формула бойынша есептеледі:

$$Tb = Tn/(1-Lv),$$

мұндағы L_v - жүктеме осы Саясатқа 3-қосымшаға сәйкес қолданылатын ауыспалы жүктеме.

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
сақтандыру және қайта сақтандыру
шарттары бойынша тарифтік
мөлшерлемелерді белгілеу саясатына
2-қосымша

Прага клубының (Берн одағының) статистикасы

Осы қосымшада экспорттық кредиттерді сақтандыратын және қаржыландыратын ұйымдарды қамтитын Прага Клубы (Берн одағы) бойынша статистикалық деректер келтірілген:

№1 кесте

Сақтандыру бойынша Прага клубының (Берн одағының) біріктірілген статистикасы
 дереккөз <https://www.berneunion.org>

Млн. АҚШ доллары

Жыл	Міндеттемелер жиыны	Төлемдер (регресстерді шегергенде жиыны)
2011	26 809.00	59.14
2012	27 409.48	114.49
2013	27 860.03	77.70
2014	30 059.89	244.98
2015	24 725.51	229.08
2016	37 623.98	314.28
2017	39 255.56	221.44
2018	47 790.10	333.91
2019	43 511.96	284.51

№2 кесте

Жыл №	Кезең	Төлемдердің міндеттемелерге қатынасы (y _i)
1	2011	0.22%
2	2012	0.42%
3	2013	0.28%
4	2014	0.81%
5	2015	0.93%
6	2016	0.84%
7	2017	0.56%
8	2018	0.70%
9	2019	0.65%

**«KazakhExport» ЭСК» АҚ
сақтандыру және қайта сақтандыру
шарттары бойынша тарифтік
мөлшерлемелерді белгілеу саясатына
3-қосымша**

**Сақтандырушының сақтандыру операцияларын жүргізуге арналған
әкімшілік шығыстарын, күтілмеген шығыстар мен пайданы жабуға арналған
брутто-мөлшерлеменің бір бөлігі ретінде жүктемені есептеу**

Қоғам Басқармасы шешімдерінің негізінде сақтандыру (қайта сақтандыру) өнімдері бойынша тарифтерді есептеу үшін жүктеме коэффициентінің параметрі нөлге тең қолданылады².

Жоғарыда баяндалғанға байланысты Қоғамның/сақтандырушының сақтандыру операцияларын жүргізуге арналған әкімшілік шығыстарын және тариф белгілеу кезінде күтілмеген шығыстарды жабуға арналған L_v жүктеме коэффициенті нөлге тең қолданылады:

$$L_v = 0.$$

² «KazakhExport» ЭСК» АҚ Басқармасының 25.11.2020 ж. № 75 Шешімінің және «KazakhExport» ЭСК» АҚ Басқармасының 31.03.2021 ж. № 22 Шешімінің 2-тармағы

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
сақтандыру және қайта сақтандыру
шарттары бойынша тарифтік
мөлшерлемелерді белгілеу саясатына
4-қосымш

Сақтандыру өнімдері мен сыныптары бойынша сенімділік өлшемдері:

- «Экспорттық кредиттерді сақтандыру» өнімі бойынша,
- «Экспорттаушының жұмыстарды орындаумен/қызметтерді көрсетумен байланысты залалдарын сақтандыру» өнімі бойынша,
- «Халықаралық факторингті сақтандыру» өнімі бойынша,
- «Экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру» өнімі бойынша:

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
Сатып алушының/ Шетелдік контрагенттің сенімділік дәрежесі	1	Мемлекеттік қатысуы бар ұйымдар: 1) Министрліктер, Агенттіктер, Ұлттық немесе орталық банктер; 2) Жарғылық капиталында кемінде 50% мемлекет қатысатын ұйымдар.	0.70
	2	Бірінші сыныпты сенімділік: 1) Fitch BVB төмен емес рейтингі, биржадағы акциялар листингі бар ұйымдар.	0.70
	3	Жоғары сенімділік: 5 (бес) өлшемнің 4 (төртеуіне) сәйкестігі: 1) ағымдағы қызмет бойынша кемінде 5 (бес) жыл жұмыс тәжірибесінің болуы не осы талаптарға жауап беретін кепілі және (немесе) кепілгері болуы; 2) сатып алынатын тауарды өткізу үшін филиалдар желісі және сату инфрақұрылымы не осы талаптарға сәйкес келетін бөлшек сауда желілерімен келісімі бар; 3) белгілі сауда маркаларының дилерлік келісімдері бойынша сату тәжірибесі бар, не осы талаптарға сәйкес келетін бөлшек сауда желілерімен келісімі бар; 4) қаржылық деректердің болуы, сондай-ақ импорттаушының (не оның кепілгерінің/кепілінің) төмендегілерді шарттар қаржылық көрсеткіштерінің сақтауы: - тиісті кезең үшін сақтандыру лимитінің барынша ықтимал сомасын жабу үшін импорттаушының түсім көлемінің жеткіліктілігі; - меншікті капитал мөлшерінің сақтандыру лимитінің ең жоғары ықтимал сомасынан кемінде Зесе асып кетуі; 5) Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің	0.80

Күні: 22.06.2021 14:12:24. ЭКЖ нұсқасы: SimBASE4. ЭЦҚ тексерудің оң нәтижесі

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	4 Орташа сенімділік: 4 (төрт) өлшемнің 2 (екеуіне) сәйкестігі: 1) ағымдағы қызмет бойынша кемінде 5 (бес) жыл жұмыс тәжірибесі бар, не осы талаптарға жауап беретін кепілі және (немесе) кепілгері бар; 2) сатып алынатын тауарды өткізу үшін филиалдар желісі және сату инфрақұрылымы не осы талаптарға сәйкес келетін бөлшек сауда желілерімен келісімі бар; 3) белгілі сауда маркаларының дилерлік келісімдері бойынша сату тәжірибесі бар, не осы талаптарға сәйкес келетін бөлшек сауда желілерімен келісімі бар; 4) қаржылық деректердің болуы, сондай-ақ импорттаушының (не оның кепілгерінің/кепілінің) төмендегілерді шарттар қаржылық көрсеткіштерінің сақтауы: - тиісті кезең үшін сақтандыру лимитінің барынша ықтимал сомасын жабу үшін импорттаушының түсім көлемінің жеткіліктілігі; - меншікті капитал мөлшерінің сақтандыру лимитінің ең жоғары ықтимал сомасынан кемінде 3 (үш) есе асып кетуі.	0.90
	5 Сенімділігі орташадан төмен: Барлық өлшемдерге сәйкестігі: 1) ағымдағы қызмет бойынша кемінде 1 (бір) жыл жұмыс тәжірибесінің болуы не осы талаптарға жауап беретін кепілі және (немесе) кепілгері болуы; 2) қаржылық деректердің болуы, сондай-ақ импорттаушының (не оның кепілгерінің/кепілінің) төмендегілерді шарттар қаржылық көрсеткіштерінің сақтауы: - тиісті кезең үшін сақтандыру лимитінің барынша ықтимал сомасын жабу үшін импорттаушының түсім көлемінің жеткіліктілігі; - меншікті капитал мөлшерінің сақтандыру лимитінің ең жоғары ықтимал сомасынан кемінде 2 (екі) есе асып кетуі; 3) Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің қорытындыларында көрсетілген теріс сипаттағы өзге де ақпараттың болмауы;	1.00
	6 Төмен сенімділік: 1-5 санаттарына көрсетілген өлшемдерге сәйкес келмеуі	1.44

- «Қарыздарды ерікті сақтандыру» өнімі бойынша;
- «Жобалық қаржыландыруды ерікті сақтандыру» өнімі бойынша;
- «Қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру» өнімі бойынша;

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
қаржылық жағдай (сенімділік санаты)	1 Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушының (тең қарыз алушының, кепілгердің немесе толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілгердің) капиталына 50%-дан астам мөлшерде мемлекеттік қатысуының болуы; 2) соңғы 3 жылда негізгі қызметтен залалдардың болмауы (пайда мен залал туралы есеп бойынша). Қарыз алушының (тең қарыз алушының, кепілдің немесе толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 3) мемлекеттік көмек (ақшалай құю) беру немесе мемлекеттік кепілдік беру түрінде мемлекеттік қолдау фактілерінің болуы. Қарыз алушының деректері, сондай-ақ толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің деректері есепке алынады; 4) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,7-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	0.7
	2 Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушыда (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушыда, кепілде немесе кепілгерде) Standard&Poor's шкаласы бойынша «BB-» төмен емес рейтингтің немесе кез келген басқа халықаралық рейтингтік агенттіктің тиісті деңгейінің болуы;	0.8
	3 Мынадай талаптардың 10-на сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі 5 жылдан астам; 2) сақтандыру туралы шешім қабылдау кезінде қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) аудиттелген қаржылық есептілігі ұсынылған; 3) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы	0.9

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 40%-ын құрайды; 4) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 5) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды; 6) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 75%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған заемдар бойынша негізгі борыш қабылданады. Есепке қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері алынады. 7) қарыз алушының барлық қарыздары сомасының қарыз алушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні (қарыздар сомасы ағымдағы және жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш сомасы ретінде қабылданады) 70%-дан аспауы тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 4-тен аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы 5%-дан кем	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	емес оң мәнге ие болады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 11) таза пайданың кемінде 70% өз капиталына қайта инвестицияланады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 12) бір сатып алушыға сатылатын өнімнің үлесі 20%-дан аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 13) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20%-дан аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
4	Мынадай талаптардың 9-на сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершіліккезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң; 4) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершіліккезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының рентабельділігі кемінде 1%-ды құрайды; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының заемдар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 50%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық	1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	деректері есепке алынады; 6) қарыз алушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) қарыз алушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 60%-дан аспауы тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 5-тен аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 7) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 8) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы 3%-дан кем емес оң мәнге ие. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) таза пайданың кемінде 50% өз капиталына қайта инвестицияланады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) бір сатып алушыға өткізілетін өнімнің үлесі 20%-дан аспайды; 11) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізат үлесі 20% аспайды;	
5	Мынадай талаптардың 8-інің сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе	1.1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 20%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың өсу динамикасы тұтастай алғанда соңғы 2 жылда оң. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 25%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыштың) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 80%-дан аспауы тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 6-дан аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 7) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы оң мәнге ие. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз. алушының алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған активтері есепке алынады; 10) таза пайданың кемінде 30% өз капиталына қайта инвестицияланады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
6	Барлық мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 10%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы жылы оң. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні 25%-дан кем болмауы тиіс. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) қарыз алушының барлық қарыздары сомасының	1.2

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	(ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) қарыз алушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 100%-дан аспауға тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 7-ден аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 7) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,8-ден кем емес. Есепке Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 8) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы оң мәнге ие. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілдің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
7	Барлық мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталының оң мәні болса; 3) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 4) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері негізінде есептелген); айналым қаражатын толықтыруға	1.3

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды) 8-ден аспайды;	
	8 Қарыз алушының қаржылық жағдайының өзге де санаттарға сәйкес келмеуі.	1.4
Сақтандыру қорғауы қолданылатын қарыз бойынша кепілдіктер	1 Жақсы: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепілдіктер таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 70% -ын құрайды;	0.7
	2 Қанағаттанарлық: Мынадай талаптардың кем дегенде біреуіне сәйкестігі: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 50%-ын құрайды; 2) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік түріндегі кепілдіктердің жиынтық нарықтық құны, сондай-ақ оларды бұғаттау тетігін қолдана отырып, келісімшарттар бойынша болашақта түсетін ақша (эскроу шотына ұқсас) осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 70%-ын құрайды; 3) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік түріндегі кепілдіктердің жиынтық нарықтық құны, сондай-ақ келешекте келісімшарттар бойынша түсетін ақша (олардың бұғаттау) осы кепілдер таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 100%-ын құрайды;	0.8
	3 Қанағаттанарлықсыз: Мынадай талаптардың кем дегенде біреуіне сәйкестігі: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 2) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік түріндегі кепілдіктердің, сондай-ақ	0.9

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
		келісімшарттар бойынша келісімшарттар бойынша болашақта түсетін ақшаның жиынтық нарықтық құны (олардың болуын немесе оларды бұғаттау тетігінің болмауын назарға алмағанда) осы кепілдер таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 50%-ын құрайды;	
	4	Қамтамасыз етудің: Қалған өлшемдерге сәйкес келмеу.	1
Кредиттік тарих (тең қарыз алушыны/кепілді ескере отырып)	1	Кредиттік тарихта қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) соңғы 36 айда міндеттемелер бойынша 30 күннен астам мерзімін өткізіп алуының болмауы. Ақпарат көзі: Бірінші кредиттік бюро АҚ есебі, банктерден және басқа да кредиттік ұйымдардан алынған анықтамалар.	0.8
	2	Кредиттік тарихта қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) соңғы 12 айда міндеттемелер бойынша 30 күннен астам мерзімін өткізіп алуының болмауы не қарыз алушы жаңа құрылған және БКБ есебі жоқ. Ақпарат көзі Бірінші кредиттік бюро АҚ есебі, банктерден және басқа да кредиттік ұйымдардан алынған анықтамалар	1
	3	Қалған өлшемдерге сәйкес келмеу.	1.5

- «Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды сақтандыру» өнімі бойынша:

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
қаржылық жағдай (сенімділік санаты)	1 Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) капиталына 50%-дан астам мөлшерде мемлекеттік қатысуының болуы; 2) соңғы 3 жылда негізгі қызметтен залалдардың болмауы (пайда мен залал туралы есеп бойынша). Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 3) мемлекеттік көмек (ақшалай құю) беру немесе мемлекеттік кепілдік беру түрінде мемлекеттік қолдау фактілерінің болуы. Қарыз алушының деректері, сондай-ақ толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің деректері есепке алынады; 4) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,7-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	0.8
	2 Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушыда (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушыда, кепілде немесе кепілгерде) Standard & Poor's шкаласы бойынша «BB-» төмен емес рейтингінің немесе кез келген басқа халықаралық рейтингтік агенттіктің тиісті деңгейінің болуы;	0.9
	3 Мынадай талаптардың 10-на сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі 5 жылдан астам; 2) сақтандыру туралы шешім қабылдау кезінде қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) аудиттелген қаржылық есептілігі ұсынылған; 3) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 40%-ын құрайды; 4) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 5) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды.	1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	6) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 75%.Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. 7) қарыз алушының барлық қарыздары сомасының қарыз алушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні (қарыздар сомасы ағымдағы және жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш сомасы ретінде қабылданады) 70%-дан аспауы тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 8) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 4-тен аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 9) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы 5%-дан кем емес оң мәнге ие болады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 11) таза пайданың кемінде 70% өз капиталына қайта инвестицияланады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 12) бір сатып алушыға сатылатын өнімнің үлесі 20%-дан аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 13) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20%-дан аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады.	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
4	Мынадай талаптардың 9-на сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң; 4) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 50%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) қарыз алушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) қарыз алушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 60%-дан аспауы тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 5-тен аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы 3%-дан кем емес оң мәнге ие. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің)	1.1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) таза пайданың кемінде 50% өз капиталына қайта инвестицияланады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 11) бір сатып алушыға өткізілетін өнімнің үлесі 20%-дан аспайды; 12) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20%-дан аспайды;	
5	Мынадай талаптардың 8-інің сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 20%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың өсу динамикасы тұтастай алғанда соңғы 2 жылда оң. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстығы оң мәнге ие болса; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 25%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыштың) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 80%-дан аспауы тиіс. Қарыз алушының	1.2

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	(толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 6-дан аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы оң мәнге ие. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) таза пайданың кемінде 30% өз капиталына қайта инвестицияланады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
6	Барлық мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 10%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталды ұлғайту динамикасы тұтастай алғанда соңғы жылдағы оң. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні 25%-дан кем болмауы тиіс. Қарыздар	1.5

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) қарыз алушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) қарыз алушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 100%-дан аспауға тиіс. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 7-ден аспайды. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,8-ден кем емес. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы оң мәнге ие. Қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
7	Барлық мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (қарыз алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл; 2) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталының оң мәні болса; 3) қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 4) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні (қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған	1.9

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
		қаржылық деректері негізінде есептелген); айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды) 8-ден аспайды;	
	8	Қарыз алушының қаржылық жағдайының өзге де санаттарына сәйкес келмеуі.	2.4

- «Экспорттаушының облигациялар бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру» өнімі бойынша;
- «Экспорттаушының мерзімді валюталық мәмілелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру» өнімі бойынша;
- «Экспорттаушының қаржы ұйымдары алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру» өнімі бойынша.

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
қаржылық жағдай (сенімділік санаты)	1	Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) капиталына 50%-дан астам мөлшерде мемлекеттік қатысуының болуы; 2) соңғы 3 жылда негізгі қызметтен залалдардың болмауы (пайда мен залал туралы есеп бойынша). Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 3) мемлекеттік көмек (ақшалай құю) беру немесе мемлекеттік кепілдік беру түрінде мемлекеттік қолдау фактілерінің болуы. Сақтанушының деректері, сондай-ақ толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің деректері есепке алынады; 4) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,7-ден кем емес. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	0.7
	2	Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) Standard & Poor's шкаласы бойынша «BB-»-ден төмен емес рейтингінің немесе кез келген басқа халықаралық	0.8

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	рейтингтік агенттіктің тиісті деңгейінің болуы; 3 Мынадай талаптардың 10-на сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (сақтанушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) 5 жылдан астам жұмыс тәжірибесі; 2) сақтандыру туралы шешім қабылдау кезінде сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) аудиттелген қаржылық есептілігі ұсынылған; 3) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 40%-ын құрайды; 4) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 5) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілгердің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды; 6) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 75%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш қабылданады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) сақтанушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) сақтанушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 70%-дан аспауға тиіс. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 4-тен аспайды. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым	0.9

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 9) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы 5%-дан кем емес оң мәнге ие болады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 11) таза пайданың кемінде 70% өз капиталына қайта инвестицияланады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 12) бір сатып алушыға сатылатын өнімнің үлесі 20%-дан аспайды. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 13) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20%-дан аспайды. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
4	Мынадай талаптардың 9-на сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (сақтанушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл; 2) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң; 4) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды;	1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 50%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) сақтанушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) сақтанушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 60%-дан аспауға тиіс. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 5-тен аспайды. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 7) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 8) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы 3%-дан кем емес оң мәнге ие. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) таза пайданың кемінде 50% меншікті капиталға қайта инвестицияланады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) бір сатып алушыға өткізілетін өнімнің үлесі 20%-дан аспайды;	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	12) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20% -дан аспайды; 5 Мынадай талаптардың 8-інің сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (сақтанушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл; 2) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 20%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың өсу динамикасы тұтастай алғанда соңғы 2 жылда оң. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 25%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) сақтанушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) сақтанушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 80%-дан аспауға тиіс. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 6-дан аспайды. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды;	1.1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы оң мәнге ие. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) таза пайданың кемінде 30% меншікті капиталына қайта инвестицияланады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
6	Барлық мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (сақтанушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл; 2) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 10%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы жылы оң. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылғантаза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні 25%-дан кем болуы. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша сыйақы және негізгі борыш қабылданады. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	1.2

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	6) сақтанушының барлық қарыздары сомасының (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыш) сақтанушының меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 100%-дан аспауға тиіс. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 7-ден аспайды. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 7) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,8-ден кем емес. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 8) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы оң мәнге ие. Сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
7	Барлық мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) ағымдағы саладағы (сақтанушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл; 2) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы; 3) сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы оң мәнге ие болса; 4) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні (сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері негізінде есептелген); айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды) 8-ден аспайды;	1.3

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	8	Қарыз алушының қаржылық жағдайының өзге де санаттарына сәйкес келмеуі.	1.4
Сақтандыру қорғауы қолданылатын қарыз бойынша кепілдер	1	Жақсы: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепілдіктер таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 70%-ын құрайды	0.7
	2	Қанағаттанарлық: Мынадай талаптардың кем дегенде біреуіне сәйкестігі: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 50%-ын құрайды; 2) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік, сондай-ақ болашақта келісімшарттар бойынша оларды бұғаттау тетігін қолдана отырып түсетін ақша (эскроу шотына ұқсас) түріндегі кепілдің жиынтық нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 70%-ын құрайды; 3) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік, сондай-ақ болашақта келісімшарттар бойынша оларды бұғаттау тетігін қолдана отырып түсетін ақша (не оларды бұғаттау тетігінің болуын немесе болмауын назарға алмағанда) түріндегі кепілдің жиынтық нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 100%-ын құрайды;	0.8
	3	Қанағаттанарлықсыз: Мынадай талаптардың кем дегенде біреуіне сәйкестігі: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 2) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік, сондай-ақ болашақта	0.9

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
		келісімшарттар бойынша оларды бұғаттау тетігін қолдана отырып түсетін ақша (не оларды бұғаттау тетігінің болуын немесе болмауын назарға алмағанда) түріндегі кепілдің жиынтық нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 50%-ын құрайды;	
	4	Қамтамасыз етудің: Қалған өлшемдерге сәйкес келмеу.	1
Кредиттік тарих (тең қарыз алушыны/кепілді ескере отырып)	1	Кредиттік тарихта қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) соңғы 36 айда міндеттемелер бойынша 30 күннен астам мерзімін өткізіп алушының болмауы. Ақпарат көзі: Бірінші кредиттік бюрор АҚ есебі, банктерден және басқа да кредиттік ұйымдардан анықтамалар.	0.8
	2	Кредиттік тарихта қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) соңғы 12 айда міндеттемелер бойынша 30 күннен астам мерзімін өткізіп алушының болмауы не қарыз алушы жаңа құрылған және БКБ есебі жоқ. Ақпарат көзі: Бірінші кредиттік бюро АҚ есебі, банктерден және басқа да кредиттік ұйымдардан алынған анықтамалар.	1
	3	Қалған өлшемдерге сәйкес келмеу.	1.5

- «Қаржы лизингін ерікті сақтандыру» өнімі бойынша;
- «Экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру» өнімі бойынша;
- «Кепілдіктер мен кепілдемелерді сақтандыру» сыныбы бойынша.

Өлшем		Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
қаржылық жағдай (сенімділік санаты)	1	Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) Лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) капиталына 50%-дан астам мөлшерде мемлекеттің қатысуының болуы; 2) соңғы 3 жылда негізгі қызметтен шығындардың болмауы (пайда мен залал туралы есеп бойынша). Лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	0.7

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	3) мемлекеттік көмек (ақшалай құю) беру немесе мемлекеттік кепілдік беру түрінде мемлекеттік қолдау фактілерінің болуы. Лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың деректері, сондай-ақ толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің деректері есепке алынады; 4) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,7-ден кем емес. Лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады);	
2	Мынадай талаптарға сәйкестігі: 1) лизинг алушыда/аванс алушыда/аппликантта (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілде немесе кепілгерде) Standard & Poor's шкаласы бойынша «BB-» төмен емес рейтингінің немесе кез келген басқа халықаралық рейтингтік агенттіктің тиісті деңгейінің болуы;	0.8
3	Мынадай талаптардың 10-на сәйкестігі: 1) лизинг алушыда/аванс алушыда/аппликантта (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілде немесе кепілгерде) ағымдағы салада (лизинг алушы/аванс алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) кемінде 5 жыл жұмыс тәжірибесінің болуы; 2) сақтандыру туралы шешім қабылдау кезінде лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) аудиттелген қаржы есептілігі берілген кезде; 3) лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 40%-ын құрайды; 4) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң. Лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған	0.9

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	қаржылық деректері есепке алынады; 5) Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды; 6) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтықтөлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 75%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш қабылданады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыштың) барлық қарыздары сомасының лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 70%-дан аспауы тиіс. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 8) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 4-тен аспайды. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 9) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 10) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасы кем дегенде 5% оң мәні бар. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 11) таза пайданың кем дегенде 70%-ы меншікті капиталға қайта инвестицияланады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 12) бір сатып алушыға сатылатын өнімнің үлесі 20%-дан аспайды. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 13) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20%-дан аспайды. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
4	Мынадай талаптардың 9-на сәйкестігі: 1) лизинг алушыда/аванс алушыда/аппликantта (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілде немесе кепілгерде) ағымдағы салада (лизинг алушы/аванс алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) кемінде 4 жыл жұмыс тәжірибесінің болуы; 2) Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталыакттердің шоғырландырылған сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 3 жылда оң; 4) Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың	1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	(толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығы кемінде 1%-ды құрайды; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 50%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш қабылданады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыштың) барлық қарыздары сомасының лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 60% -дан аспауы тиіс. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 5-тен аспайды. Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	шоғырландырылған мәнінің динамикасы кем дегенде 3% оң мәні бар. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады); 10) таза пайданың кем дегенде 50%-ы меншікті капиталға қайта инвестицияланады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 11) бір сатып алушыға сатылатын өнімнің үлесі 20%-дан аспайды; 12) бір жеткізушіден сатып алынатын шикізаттың үлесі 20%-дан аспайды;	
5	Мынадай талаптардың 8-не сәйкестігі: 1) лизинг алушыда/аванс алушыда/аппликantта (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілде немесе кепілгерде) ағымдағы салада (лизинг алушы/аванс алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) кемінде 3 жыл жұмыс тәжірибесінің болуы; 2) лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 20%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы 2 жылда оң. Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығының оң мәні бар; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық	1.1

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні кемінде 25%. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш қабылданады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 6) лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыштың) барлық қарыздары сомасының лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың меншікті капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 80%-дан аспауы тиіс. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 6-дан аспайды. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 1-ден кем емес. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасының оң мәні бар. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	10) таза пайданың кем дегенде 30%-ы меншікті капиталға қайта инвестицияланады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
	6 Мынадай барлық талаптарға сәйкестігі: 1) лизинг алушыда/аванс алушыда/аппликantта (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілде немесе кепілгерде) ағымдағы салада (лизинг алушы/аванс алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) кемінде 2 жыл жұмыс тәжірибесінің болуы; 2) лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы активтердің шоғырландырылған сомасының кемінде 10%-ын құрайды; 3) шоғырландырылған меншікті капиталдың ұлғаю динамикасы тұтастай алғанда соңғы жылы оң. Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 4) Лизинг алушының/аванс алушының/аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығының мәні оң; 5) соңғы аяқталған есепті жылдағы таза пайда сомасының қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасына қатынасы көрсеткішінің мәні 25%-дан кем. Қарыздар бойынша жиынтық төлемдер сомасының есебіне инвестицияларға нысаналы мақсатпен алынған және алуға жоспарланған қарыздар бойынша негізгі борыш қабылданады. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликantтың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	1.2

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	6) лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (ағымдағы және жоспарланатын қарыздар бойынша негізгі борыштың) барлық қарыздары сомасының лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың меншікті. капиталына қатынасы көрсеткішінің мәні 100%-дан аспауы тиіс. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 7) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні 7-ден аспайды. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады. Айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды; 8) ағымдағы өтімділік коэффициентінің мәні 0,8-ден кем емес. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады; 9) осындай өткен кезеңмен салыстырғанда түсімнің шоғырландырылған мәнінің динамикасының оң мәні бар. Лизинг алушының/аванс алушының /аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері есепке алынады;	
7	Мынадай барлық талаптарға сәйкестігі: 1) лизинг алушыда/аванс алушыда/аппликантта (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілде немесе кепілгерде) ағымдағы салада (лизинг алушы/аванс алушы кредиттелетін қызметті қаржыландыру үшін сала) кемінде 1 жыл жұмыс тәжірибесінің болуы; 2) лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған меншікті капиталы;	1.3

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	3) Лизинг алушының/аванс алушының/аппликанттың (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған таза пайдасының табыстылығының оң мәні бар; 4) TFD/EBITDA коэффициентінің мәні (сақтанушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде кепілдің немесе кепілгердің) шоғырландырылған қаржылық деректері негізінде есептелген); айналым қаражатын толықтыруға берілген қарыздар бойынша берешек есепке алынбайды) 8-ден аспайды;	
	8 Қарыз алушының қаржылық жағдайының өзге де санаттарына сәйкес келмеуі.	1.4
Сақтандыру қорғауы қолданылатын лизинг/аванс бойынша кепілдер	1 Жақсы: қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 70%-ын құрайды;	0.7
	2 Қанағаттанарлық: Мынадай талаптардың кем дегенде біреуіне сәйкестігі: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 50%-ын құрайды; 2) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік түріндегі кепілдіктердің жиынтық нарықтық құны, сондай-ақ оларды бұғаттау тетігін қолдана отырып, келісімшарттар бойынша болашақта түсетін ақша (эскроу шотына ұқсас) осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 70%-ын құрайды; 3) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік түріндегі кепілдіктердің, сондай-ақ келісімшарттар бойынша келісімшарттар бойынша болашақта түсетін ақшаның жиынтық нарықтық құны (олардың болуын немесе оларды бұғаттау тетігінің болмауын назарға алмағанда)	0.8

Өлшем	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	Тәуекел дәрежесіне әсер ететін факторларды ескеретін коэффициенттер
	осы кепілдер таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 100%-ын құрайды;	
	3 Қанағаттанарлықсыз: Мынадай талаптардың кем дегенде біреуіне сәйкестігі: 1) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын жылжымайтын мүлік түріндегі кепілдіктердің нарықтық құны осы кепіл таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 30%-ын құрайды; 2) қаржыландыру сәтінде кепілге қабылданатын немесе болашақта түсетін жылжымайтын мүлік, жылжымалы мүлік, көлік түріндегі кепілдіктердің, сондай-ақ келісімшарттар бойынша келісімшарттар бойынша болашақта түсетін ақшаның жиынтық нарықтық құны (олардың болуын немесе оларды бұғаттау тетігінің болмауын назарға алмағанда) осы кепілдер таратылған барлық міндеттемелер сомасының кемінде 50%-ын құрайды;	0.9
	4 Қамтамасыз етусіз: Қалған өлшемдерге сәйкес келмеу.	1
Кредиттік тарих (тең қарыз алушыны/ кепілді ескере отырып)	1 Кредиттік тарихта қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) соңғы 36 айда міндеттемелер бойынша 30 күннен астам мерзімін өткізіп алуының болмауы. Ақпарат көзі: Бірінші кредиттік бюро АҚ есебі, банктерден және басқа да кредиттік ұйымдардан алынған анықтамалар.	0.8
	2 Кредиттік тарихта қарыз алушының (толық ортақ жауапкершілік кезінде тең қарыз алушының, кепілдің немесе кепілгердің) соңғы 12 айда міндеттемелер бойынша 30 күннен астам мерзімін өткізіп алуының болмауы не қарыз алушы жаңа құрылған және БКБ есебі жоқ. Ақпарат көзі Бірінші кредиттік бюро АҚ есебі, банктерден және басқа да кредиттік ұйымдардан алынған анықтамалар.	1
	3 Қалған өлшемдерге сәйкес келмеу.	1.5

- «Экспорттық аккредитивтерді сақтандыру» өнімі бойынша,
- «Шетелдік банктер берген банк кепілдіктерін сақтандыру» өнімі бойынша:

Өлшем	Тәуекел дәрежесіне әсер
-------	-------------------------

	Өлшемдерге сәйкестігін сипаттау	ететін факторларды ескертін коэффициентте р
Жоғары сенімділік (1)	Мынадай талаптардың ең болмағанда біреуіне сәйкестігі: 1) Standard & Poor's шкаласы бойынша «BB-» төмен емес рейтингі бар; 2) АКРА (РФ) шкаласы бойынша «А»-дан төмен емес рейтингі бар; 3) Эксперт РА (РФ) шкаласы бойынша «А» -дан төмен емес рейтингі бар; 4) «В-» -дан төмен емес рейтингі бар, бірақ ұлттық реттеуші ел экономикасы үшін жүйелік маңызды деп жариялы түрде танитын банктер мен қаржы ұйымдары; 5) Мемлекет 50%-дан астам қатысатын банктер.	0.70
Орташа сенімділік (2)	Мынадай талаптардың ең болмағанда біреуіне сәйкестігі: 1) Standard&Poor's шкаласы бойынша «B +»-дан «B-»-ге дейінгі рейтингі бар; 2) АКРА (РФ) шкаласы бойынша «BBB»-дан «BB»-ға дейінгі рейтингі бар; 3) Эксперт РА (РФ) шкаласы бойынша «BBB» -дан «BB»-ға дейінгі рейтингі бар; 4) Standard&Poor's шкаласы бойынша рейтингі жоқ не «B-» төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келетін: - Standard & Poor's шкаласы бойынша «А-»-дан төмен емес рейтингі бар резидент еместің 10%-дан астам еншілес ұйымы болып табылатын және контрагенттің атауы толық немесе бір бөлігінде жалғыз акционердің фирмалық атауынан(брендінен) тұрады; 5) рейтингі жоқ не АКРА (РФ) шкаласы бойынша «BB»-дан төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келеді: - Standard & Poor's шкаласы бойынша «А-» -дан төмен емес рейтингі бар резидент еместің 10%-дан астам еншілес ұйымы болып табылатын және контрагенттің атауы толық немесе бір бөлігінде жалғыз акционердің фирмалық атауынан(брендінен) тұрады; 6) рейтингі жоқ не Эксперт РА (РФ) шкаласы бойынша «ЖЗ» -дан төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келетін: - Standard & Poor's шкаласы бойынша «А-» -дан төмен емес рейтингі бар резидент еместің 10%-дан астам еншілес ұйымы болып табылатын және контрагенттің атауы толық немесе бір бөлігінде жалғыз акционердің фирмалық атауынан(брендінен) тұрады; 7) рейтингі жоқ не Standard & Poor's шкаласы бойынша «B-»-ден төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келетін: - активтерінің мөлшері бойынша ТОП-3 кіретін банктер, қаржы ұйымдары;	1.00

	- қаржы нарығын ұлттық реттеушінің талаптарын бұзбаған; - қаржылық көрсеткіштердің нашарлау белгілері жоқ. 8) рейтингі жоқ не АКРА (РФ) шкаласы бойынша «ВВ»-дан төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келетін: - активтерінің мөлшері бойынша ТОП-3 кіретін банктер, қаржы ұйымдары; - қаржы нарығын ұлттық реттеушінің талаптарын бұзбаған; - қаржылық көрсеткіштердің нашарлау белгілері жоқ. 9) рейтингі жоқ не Эксперт РА (РФ) шкаласы бойынша «ВВ»-дан төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келетін: - активтерінің мөлшері бойынша ТОП-3 кіретін банктер, қаржы ұйымдары; - қаржы нарығын ұлттық реттеушінің талаптарын бұзбаған; - қаржылық көрсеткіштердің нашарлау белгілері жоқ. 10) рейтингі жоқ не Standard & Poor's шкаласы бойынша «В»-дан төмен, не АКРА (РФ) шкаласы бойынша «ВВ»-дан төмен, не Эксперт РА (РФ) шкаласы бойынша «ВВ»-дан төмен рейтингі бар, бірақ мынадай белгілерге сәйкес келетін: - ірі халықаралық холдингтің, конгломераттың 25% және одан да көп еншілес ұйымы болып табылатын банктер; - қаржы нарығын ұлттық реттеушінің талаптарын бұзбаған; - қаржылық көрсеткіштердің нашарлау белгілері жоқ. 11) Мемлекет қатысатын банктер.	
Төмен сенімділік (3)	Осы кестенің «орташа сенімділік» санатында көрсетілгендерді қоспағанда, рейтингі жоқ не Standard & Poor's шкаласы бойынша «В»-дан төмен, не АКРА (РФ) шкаласы бойынша «ВВ»-дан төмен, не Эксперт РА (РФ) шкаласы бойынша «ВВ»-дан төмен рейтингі бар.	1.40

* Кестеде Standard & Poor's рейтингінің градациясы көрсетілген, бұл басқа агенттіктердің рейтингтік бағалауларының тиісті деңгейін пайдалануды жоққа шығармайды.

**«KazakhExport» ЭСК» АҚ сақтандыру және
қайта сақтандыру шарттары бойынша тарифтік
мөлшерлемелерді белгілеу саясатына
5-қосымша**

«Бірінші кредиттік бюро» ЖШС статистикасы

Өтеу мерзімі 30 күннен 90 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар бойынша «Бірінші
кредиттік бюро» ЖШС статистикасы:

№ р/с	Күнгі қарыздар	Мерзімі өткен қарыздар бойынша борыш сомасы	Қарыздардың жалпы сомасы	Мерзімін өткізу коэффициен ті
1	2006-01-01 00:00:00.000	0	6 591 240 387	0.00%
2	2006-04-01 00:00:00.000	-0	15 115 104 632	0.00%
3	2006-07-01 00:00:00.000	0	16 997 537 994	0.00%
4	2006-10-01 00:00:00.000	0	25 551 069 965	0.00%
5	2007-01-01 00:00:00.000	0	41 774 804 784	0.00%
6	2007-04-01 00:00:00.000	-0	67 653 392 468	0.00%
7	2007-07-01 00:00:00.000	46 370 894	85 181 030 490	0.05%
8	2007-10-01 00:00:00.000	40 248 011	85 246 721 360	0.05%
9	2008-01-01 00:00:00.000	41 585 934	204 334 215 998	0.02%
10	2008-04-01 00:00:00.000	44 815 727	132 363 440 949	0.03%
11	2008-07-01 00:00:00.000	44 846 241	135 105 389 214	0.03%
12	2008-10-01 00:00:00.000	70 575 690	145 968 095 304	0.05%
13	2009-01-01 00:00:00.000	0	196 674 888 519	0.00%
14	2009-04-01 00:00:00.000	109 416 016	214 683 101 004	0.05%
15	2009-07-01 00:00:00.000	8 707 328 784	217 595 684 205	4.00%
16	2009-10-01 00:00:00.000	6 127 788 906	216 318 993 821	2.83%
17	2010-01-01 00:00:00.000	6 920 988 632	219 062 091 228	3.16%
18	2010-04-01 00:00:00.000	3 773 295 393	222 892 977 492	1.69%
19	2010-07-01 00:00:00.000	1 981 034 111	254 056 389 474	0.78%
20	2010-10-01 00:00:00.000	4 360 132 629	280 684 719 550	1.55%
21	2011-01-01 00:00:00.000	2 793 565 342	290 926 658 213	0.96%
22	2011-04-01 00:00:00.000	17 751 986 874	308 981 907 083	5.75%
23	2011-07-01 00:00:00.000	5 110 162 583	307 119 986 816	1.66%
24	2011-10-01 00:00:00.000	15 904 055 373	318 833 245 047	4.99%
25	2012-01-01 00:00:00.000	4 221 482 848	337 062 836 551	1.25%
26	2012-04-01 00:00:00.000	13 696 717 405	358 865 286 274	3.82%
27	2012-07-01 00:00:00.000	1 623 845 857	351 599 917 257	0.46%
28	2012-10-01 00:00:00.000	2 461 562 951	556 436 554 100	0.44%
29	2013-01-01 00:00:00.000	5 775 826 807	355 745 058 799	1.62%
30	2013-04-01 00:00:00.000	10 451 513 654	361 225 476 192	2.89%
31	2013-07-01 00:00:00.000	10 058 564 344	360 431 577 522	2.79%

№ р/с	Күнгі қарыздар	Мерзімі өткен қарыздар бойынша борыш сомасы	Қарыздардың жалпы сомасы	Мерзімін өткізу коэффициен ті
32	2013-10-01 00:00:00.000	11 716 722 135	358 125 710 187	3.27%
33	2014-01-01 00:00:00.000	5 783 348 082	384 757 538 278	1.50%
34	2014-04-01 00:00:00.000	6 253 703 258	409 693 318 082	1.53%
35	2014-07-01 00:00:00.000	4 959 535 014	429 709 641 695	1.15%
36	2014-10-01 00:00:00.000	2 849 401 272	425 693 532 968	0.67%
37	2015-01-01 00:00:00.000	10 489 093 792	443 226 184 830	2.37%
38	2015-04-01 00:00:00.000	12 887 800 238	477 778 324 564	2.70%
39	2015-07-01 00:00:00.000	4 138 767 366	511 318 368 332	0.81%
40	2015-10-01 00:00:00.000	3 346 423 109	594 886 276 033	0.56%
41	2016-01-01 00:00:00.000	28 185 237 106	663 633 851 644	4.25%
42	2016-04-01 00:00:00.000	29 090 585 879	631 117 655 114	4.61%
43	2016-07-01 00:00:00.000	39 194 833 206	642 772 843 878	6.10%
44	2016-10-01 00:00:00.000	5 393 275 881	695 838 525 355	0.78%
45	2017-01-01 00:00:00.000	8 406 201 793	697 283 288 399	1.21%
46	2017-04-01 00:00:00.000	19 718 062 745	701 596 525 544	2.81%
47	2017-07-01 00:00:00.000	4 454 427 036	691 428 038 369	0.64%
48	2017-10-01 00:00:00.000	2 735 646 016	718 087 716 752	0.38%
49	2018-01-01 00:00:00.000	24 149 813 889	790 203 844 839	3.06%
50	2018-04-01 00:00:00.000	2 849 029 507	741 091 571 307	0.38%
51	2018-07-01 00:00:00.000	21 611 184 675	757 125 132 518	2.85%
52	2018-10-01 00:00:00.000	12 311 389 448	794 073 526 035	1.55%
53	2019-01-01 00:00:00.000	20 623 512 406	817 159 929 973	2.52%
54	2019-04-01 00:00:00.000	69 580 668 648	824 883 378 599	8.44%
55	2019-07-01 00:00:00.000	7 902 334 786	746 447 315 238	1.06%

Дереккөз: «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС 01.07.2019 ж. жағдай бойынша деректері.

Статистикалық деректерді бағалау кезінде жинақтау әсерін болдырмау үшін 90 күнтізбелік күннен астам мерзімі өткен кредиттер алып тасталды.

Келісу парағы

Жоба бойынша: «KazakhExport» ЭСК» АҚ сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша тарифтік мөлшерлемелерді белгілеу саясаты.

Әзірлеуші: Актуарий.

ІНҚ иесі: Актуарий.

Лауазым атауы	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қолы	Қол қойған күні
Басқарма төрағасының орынбасары	Бектыбаева А.Е.		
Комплаенс- қызмет басшысы	Кабсаматов К.А.		
Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры	Нурмухамбетов С.К.		
Тәуекелдерді басқару департаментінің директоры	Шабарбаева Л.Г.		
Сақтандыру департаментінің директоры	Маженова А.С.		
Бизнес-талдау департаментінің директорының орынбасары	Хамзина З.Б.		

Актуарий _____ / **А.Г. Макашева**
(қолы)

Орын.: А.Г. Макашева (ішкі 174).

Күні: 22.06.2021 14:12:24. ЭКЖ нұсқасы: SimBASE4. ЭЦҚ тексерудің оң нәтижесі

